

DOMOLJUB

Izbija vsak četrtek. Cena mu je 2 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisal in dopisal se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročilna, reklamacije in inserati pa: Upravništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enotopna pettivrata (šestina „Domoljubove“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Če koval promet poštino-hranilničnega urada št. 824.797.

Štev. 5.

V Ljubljani, dne 31. januarja 1907.

Leto XX.

Učiteljstvo — pred sodbo ljudstva.

V vednih borbah živimo — zato premalo uvažujemo nevarnost, ki preti našemu narodu od strani učiteljstva. Poglejmo katoliške Nemce! s kolikim navdušenjem delajo proti brezverskemu društvu „Prosta šola“, kako vneto delajo po shodih in zasebno za razvoj svojega katoliškega šolskega društva. Ne samo duhovniki, ampak tudi svetni izobraženci in ljudstvo spoznavajo velikansko nevarnost, ki preti veri in gospodarskemu blagostanju od strani veri odtujenega liberalnega in socialdemokratičnega učiteljstva. Velik korak v tem smislu so storili dunajski krščanski socialci, ki so pod vodstvom vrlega župana Luegerja iz šol pometli učitelje, ki so se očitno kazali kot liberalci in socialdemokrati. Noben liberalci, noben socialdemokrat nima mesta v šolah, kamor pošiljamo katoliški stariši svoj najdražji zaklad, nedolžne otroke — to je bil bojni klic krščanskih Dunajčanov. Veliko nevarnost od strani učiteljstva so spoznali tudi avstrijski škofje, zato so v zadnjem skupnem pastirskem listu zopet nanjo opozorili. — Ali smo mi

Slovenci glede učiteljstva kaj na boljšem kot Nemci? To vprašanje se nam nehote vsiljuje. In ne, to odločno in s prepričanjem trdimo, da ne — morda še na slabšem!

Nimamo sicer še protiverskega šolskega društva — toda duh naših liberalcev in socialdemokratov je isti kot nemških, ki podpirajo „Prosta šola“, duh našega učiteljstva, zlasti moškega, večkrat tudi ženskega, je isti duh liberalnih in socialnodemokratičnih nemških učiteljev. Nemško društvo „Prosta šola“ je klicalo in še kliče: Ločite šolo od cerkve, ven iz šol z duhovniki, ven iz šol s križem, z očenášem, češčenosimarijo, ven s pozdravom: Hvaljen be di Jezus Kristus. In pri nas? Isti duh, in večkrat tudi iste besede odmevajo po shodih in listih našega učiteljstva. Le pogledati je treba učiteljske dopise v „Slovenskem Narodu“ in v „Učiteljskem tovarišu“. Potrdimo lahko: Vinar ni bolj podoben vinarju, kot je liberalno in socialnodemokratično nemško učiteljstvo našem učiteljstvu. In versko življenje učiteljev? Nemški učitelji trdijo: Če gremo v cerkev, gremo samo prisiljeni, danadzorujemo otroke, ne iz prepričanja. No, večina naših učiteljev niti tega ne stori, in če pridejo v cerkev — mila

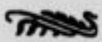
ti manjka — kako nedostojno je njihovo obnašanje vsled nadutosti. Ne ve, kam bi se djal revež, in kako bi se bolj pohujšljivo obnašal. Zato je želeli, da tudi še to nadzorstvo opuste, ker to nadzorstvo večkrat ni nadzorstvo, ampak naravnost pohujšanje otrok!

Z verskim prepričanjem in življenjem je toraj zlasti moško mlajše učiteljstvo popolnoma pod cesto — in žalibog mnogi starejši jim slede. Znan mi je slučaj nekje na Kranjskem, kjer je oče nadučitelj in je vzgojil dva sina učitelja. O tem nadučitelju se je izrekla sodba: Stari je bil dober, pa sinova učitelja sta ga spridila. Zalostno, pa resnično! Tako mnogi starejši učitelji drve za mladimi brez lastne volje.

To glede verskega stališča učiteljstva. V gospodarskem življenju se oklepa učiteljstvo liberalizma, ki razjeda blagostanje ljudstva. Liberalizem razdvojuje duhove in cepi ljudske sile. V marsikaterem kraju bi ljudje lahko živeli v lepi edinosti, pomagali si na gospodarskem polju — pa ti pride zagrizen liberalen učitelj ter prinese razpor in ga neti. Tak slučaj se je zgodil v novejšem času v Smartnem pri Litiji. Ondi sta brez potrebe dve posojilnici. V zadnjem času je bilo

vse lepo napeljano, da se obe posojilnici združita, da se opomore gospodarskemu razdorju. Ljudstvo je hrepenelo po spravi in združitvi. — tu pa ti pride ondotni nadučitelj ter s svojim strupenim jezikom požre toliko zaželjeno spravo. Kar se je zgodilo tukaj, zgodi se marsikje; učitelji, mesto da bi delali za ljudstvo, podpirali organizacijo, pa sejejo prepir in sovraštvo ter širijo pogubni, verski in gospodarski liberalizem.

Toda kdor se je veter, bo žel vihar. Ljudstvo spregleduje in bomo skrbeli, da spregleda, in zaklical bo ljudstvo kot je zaklical dr. Kaspar Schwarz na shodu katoliškega šolskega društva na Dunaju 15. novembra lanskega leta: N ša potprežljivost je nepraktično pri kraju! Prišlo bo do rednega deželnozborskega delovanja, zopet bodo prihajale učiteljske prošnje in zahteve; toda poslanci „Slovenske ljudske stranke“, ki so učiteljem preprijazni, bodo morali pod pritiskom ljudstva, če tudi težko, reči odločno, ne vinarja ne v poboljšanje učiteljem v teh razmerah; sami ne bomo redili gada, ki zastruplja vero in blagostanje. Ljudstvo težko nosi šolsko breme — pa ga nosi le toda v največjo svojo škodo. Prišel bo tudi čas, ko se bo ljudstvo zganilo in reklo: Takih učiteljev ne maramo — ne zaupamo jim otrok! Pa tudi oblastva naj pomislijo, je li poklic učiteljev sejati liberalizem in prepir med ljudstvo. Končno pa bo le sodilo ljudstvo svoje sovražnike, liberalno in socialdemokratsko učiteljstvo!

Izobrazbi.

Začetek političnih strank na Slovenskem.

III.

Dr. Anton Mahnič.

V dobi, ko so slovenski vplivni katoliški možje tako omahovali in marsikaterikrat kaj preveč potrpeali »ljubi slogi« na ljubo, oglasil se je na Goriškem mož, katerega lahko imenujemo duševnega očeta današnjega katoliškega gibanja med Slovenci. Ta mož je bil dr. Anton Mahnič, takrat profesor bogoslovja v Gorici, sedaj škof na otoku Krku. Kaj je on hotel doseči in kaj je on hotel razjasniti, vse to bomo v 8. letnikih lista »Rimski Ka-

tolk«, katerega je on izdajal, pa ponajveč tudi sam spisal.

Tedaj, ko je l. 1888 izšla prva številka »Rimskega Katolika« pač nihče ni tajil, da so Slovenci katoliki, nasprotno, vedno se je to povdarjalo, toda Mahnič piše:

»Nove nevarnosti nam preté: krivi nauki, ki niso vzrasli na njivi katoliški; nauki ne le nekrščanski, ampak tudi nenravni; nauki tuji, ki se ne vjemajo niti z značajem niti z zgodovino slovenskega naroda. Ti nauki privedejo k odpadu od krščanstva, ki bi bil pogubnejši, kakor povrat k staremu poganstvu.«

Zakaj nam pretijo tuji nauki? Poslušajmo!
»Ideje, katere so že pred dvajset leti prodirale v katoliški zavesti na zapadu, ideje, da mora vera izključljivo voditi in prošinjati vse privatno (zasebno) in javno življenje, prepričanje o nujni potrebi, da se povsod in za vselej odpovemo vsemu, kar le diši po liberalizmu, to prepričanje, te ideje so v naši zavesti še zakopane, in dasi se poučavamo kot katoliki, vendar še globoko tičimo v močvirju liberalnih naziranj in tradicij (ustnih izročil). Seveda je predvsem že zopet narodnost, v katere imenu podajemo roke v spravo sovražnikom svete vere, kakor, da ne bi mogli drugače rešiti naroda od pogina, ako se ne zavežemo s peklom!«

Dalje piše:

»Da, žalibog v imenu spravljivosti in miru se je zadnja leta vže marsikaj zamolčalo in prezrlo, na kar je bila občinstvo opozoriti sveta dolžnost vseh tistih, ki imajo braniti in zagovarjati resnico. Kam mora taka prizanesljivost narod privedi, ni težko sprevideti. Le ona je nasprotnikom omogočila, da so brezverstvo zasejali v narodno politiko in posebno v slovstvo ter je gojili toliko let in je deloma še goje. Počasi, a dosledno napredujejo. In tako se od leta do leta žali in udušuje v narodu verski čut, se mladina odtujaše cerkvi in veri naših pradedov.«

Poprijel je trdo katoliške Slovence tam, kjer so največ grešili, namreč: tudi v javnosti v politiki morajo odločno pokazati z dejanjem, da so prepričani katoliki. Zato povprašuje:

»Kdo pa ima dolžnost katoliško resnico zunaj cerkve braniti? Kdo drug, ako ne katoličan sam? Katoličan-poslanec, katoličan-pisatelj, katoličan-politik, katoličan-urednik!

Odgovorite, o molčiči, o potrpežljivi, o spravljivi katoliški liberalci!«

Naše liberalce je imenoval »katoliške liberalce«, kakor je imenoval take »tudi« katolike papež Pij IX. l. 1864 v svoji znameniti okrožnici: »Syllabus«. In to ime so tudi zaslužili! Ako si namreč tega ali onega prijel, da je liberalce, začel je takoj zatrevati na vse mogoče načine, da to ni res, pač pa da je narodnjak, pa da je tudi katolik, da gre tudi v cerkev, k spovedi itd., pač pa da je pristaš narodne stranke, ker vera nima s politiko nič opraviti. Videl je Mahnič, da je treba Slovincem najpoprej razjasniti, kaj se to pravi biti katolik. Začel je z verskega stališča obdelavati najrazličnejša vprašanja in skušal med Slovenci utrditi večna, prava načela, po katerih se naj ravnajo povsod. Obdelaval je politiko, leposlovje, znanstvo, zgodovino, a tudi posameznim, takrat zelo čislanim in znanim osebam, zaslužnim za slovenski narod, ni prizanašal. Brezobzirno je dokazoval, da so le na jeziku katoliki, toda v resnici delajo drugače. In zašumelo je med Slovenci, kakor da bi bil vstal kak kriv prerok. Mahničeva pisava v začetku celo vsem duhovnom ni bila všeč, kaj še posvetnim izobražencem. Pa kmalu se je začelo svitati.

Ti napadi, te kritike so pa bile tako stvarne, tako neovrgljive, da se mu ni moglo nikjer do živega, tako, da je lahko pisal o njih:

»Kritika proti Stritarju — vprašanje brez odgovora, akoravno gre tu Stritarju za vso njegovo slavo in smo ga tudi sami že večkrat izzivali; kritika proti Tavčarju — vprašanje brez odgovora; kritika proti Gorazdu (Aškercu) — vprašanje brez odgovora (profesorju z zagrebškega vseučilišča smo toliko povedali, da — molči); »Slovanski Svet«, odgovarja na to, česar ga nismo vprašali; le še psovati nas znajo (glej njih »kritiko« na platnicah našega lista), psovati — pa tožiti radi žaljenja časti; tožil je dr. Vošnjak, pa v odločilnem času zginil spred sodišča; tožil tudi dr. Romih s svojimi zavezniki, — a tožba umrla je že pred porodom.«

Že v prvem letniku »Rimskega Katolika« kliče katoliške Slovence, naj se združijo, ker v edinosti je moč. Proč z liberalci, kdor ni z nami, ta je zoper nas! Živa potreba je slovenski katoliški shod, da se katoliki zbudijo, iz svoje zaspanosti, da spoznajo nevarnosti, ki jim pretijo, da se pa tudi organizirajo. In kdo je bil pač bolj vesel prvega katoliškega shoda, kakor ravno Mahnič, osobito še, ker so bili sadovi očitni. Najbolj važno dandanes za javnost, za politiko je časopisje. Naš slovenski dnevnik »Slovenec« je bil pred l. katoliškim shodom zmiraj bolj za mir in slovo, a po shodu piše Mahnič:

»Slovenec«, naše edini katoliški dnevnik, se je po katoliškem shodu kar prerodil.«

Kot glavno nalogo si je pa Mahnič naložil: Vzgojiti si katoliške posvetne izobražence. Začel je pri dijakih na gimnazijah. Navajal jih je k pisateljevanju, predvsem pa k resnemu in temeljitemu proučevanju katoliških resnic. Nprestano je poudarjal: kdor ima mladino za seboj, ta ima bodočnost, drugi ne! Kmalu je začelo tudi med dijaštvom vreti. Nastala sta dva tabora: katoliški in liberalni. Sedaj se niso več skrivali liberalni dijaki, niso več zatrevjali, da so tudi katoliki, ampak so si nadeli ime svobodomiselnih, narodno - naprednih dijakov.

Se več! Ker mu je tudi več visokošolcev pisalo, da se popolnoma strinjajo z vsem, kar on zagovarja, in so mu poslali tudi zaupnico, začel jih je nagovarjati, naj si ustanovijo svoje slovensko katoliško akademično društvo. In že l. 1894. se je ustanovila na Dunaju »Danica« kot prvo slovensko katoliško akademično društvo. Tej je sledila ustanovitev »Zarje« v Gradcu.

In ko je l. 1897 prenehal izhajati »Rimski Katolik«, Mahnič je namreč postal škof krški, tedaj je bilo na Slovenskem politično življenje na podlagi večnih resnic že vrlo napredovalo. V slovenski javnosti nastala je jasnost, večna neomajana načela so si pridobila ono veljavo, katero morajo imeti in zato je bila ločitev v dva tabora gotova stvar. Mesto »Rimskega Katolika« je začel takoj nato izhajati »Katoliški Obzornik«, ki je izvrstno urejevan po dr. Aleš Ušeničniku nehal izhajati lansko leto. Na njegovo mesto je stopil znanstveni list »Čas«. Oba poslednja lista izdaja »Leonova družba«.

Političen pregled.

SE ENKRAT URADNIŠKE PLAČE.

Se enkrat ponavljamo, kar smo rekli o uradniških plačah. Nam je prav, da bodo uradniki dobili višje plače, ali imamo pa kot kmečki list svoje zahteve, ki jih morajo v prihodnje naši poslanci vpoštevati. Te naše zahteve so: 1. Število uradnikov naj se zmanjša. 2. Uradniki naj store vedno svojo dolžnost. 3. Obnašajo nas se posebno proti kmetom do-

stojno. Kot ljudska stranka imamo pa še nekaj omeniti o uradniških plačah. Kdor namreč pogleda, kako so se zvišale plače uradništvu, takoj vidi, da se je nekaterim zgodila krivica. Liberalni poslanci so se ravnali po evangelijskem reku: Kdor ima obilno, se mu bode še dodalo. Kakor je videti, liberalci tudi evangelijski poznajo, kadar se jim gre za plače. Tisti uradniki namreč, ki so do sedaj najslabše plačani, so dobili najmanj, komaj kakih 50 do 100 kron na leto. Oni pa, ki imajo velike plače, so dobili 50 do 100 kron na mesec. To nam ne gre v glavo, posebno zato ne, ker vemo, da ponavadi morajo najnižji uradniki največ delati. Po naših mislih je to krivica, ki se godi nižjim uradnikom, ki morajo po navadi še večjo družino preživljati kot višji.

VESELA NOVICA.

Prihodnjič mislimo, da bomo našim bravcem lahko naznanili veselo, zelo veselo in povsod težko pričakovano novico. Iz Dunaja nam došli časopisi namreč poročajo, da bo cesar še ta teden potrdil novo volilno pravico. Ob tej priliki naj nas navdaja čut zmage in radosti, ker spolnjeno bo to, po čemur smo toliko let hrepeneli in kar edino more v politiki prinesiti boljše čase onim stanovom, ki si s trdim delom svojih rok služijo kruh, to so v prvi vrsti kmetje, potem pa delavci in obrtniki. —

DUHOVNIŠKE PLAČE.

Že par let sem se je vlekla predloga o duhovniških plačah. Sedaj, ko so povišali vsem uradnikom plače, skoro niso mogli več prezreti duhovnikov, če tudi bi jih bili radi. Z duhovniškimi plačami je namreč tako. Pravzaprav je dolžnost vernikov, da vzdržujejo svoje duhovne pastirje, ker kdor oltarju služi, taj tudi od oltarja živi. To se je tudi vedno godilo in se deloma še godi. Ko je pa cesar Jožef II. pred 120 leti cerkvam vzel premoženje, ki so jim ga dali dobri ljudje, je pa s tem tudi država prevzela dolžnost, nekaj dati za duhovnike. Toda država mu da le v tem slučaju, ako ne dobi dovolj bire ali štolnine. Med tem pa, ko so uradniške plače od leta do leta rastle, so duhovnikom le dvakrat malo prideljali. Sedaj so posebno češki duhovniki zahtevali zvišanje plač, ker na Češkem so male župnije in slabi dohodki. Zvišal je torej na splošno zahtevo državni zbor tudi duhovnikom nekoliko plače, seveda ne toliko kakor uradnikom. Dobili bodo namreč petletnice po 100 kron. Za nas je odločilno, kaj so povedali v državnem zboru katoliški poslanci, ki so se držali besedi in sklepov avstrijskih škofov. Rekli so, nam je vsejedno, če država duhovnikom nič ne zviša plač, toda dá naj cerkvam nekaj, kar so imele in kar so jim dali ljudje. Tega se pa država boji, ker njeni uradniki so toliko časa in tako dobro gospodarili s cerkvenim in samostanskim premoženjem, da so skoro vsega zapravili. Dalje je pa še neka druga stvar, ki so jo naši poslanci povdarjali proti liberalcem. Župniki namreč pišejo o državi matice, to je krstne, poročne in mrtvaške knjige. Če bi država nastavila zato posebne uradnike, bi jim morala plačati milijone in milijone in še bi ne bile te knjige tako v redu, kakor sedaj. Lep vzgled imamo na Ogrskem. Tam je država nastavila zato posebne uradnike. Vsaka občina ima svojega. Seveda jih morajo zato dobro plačati. Pa se leto za letom gode goljufije. Bogatini namreč podkupijo te uradnike, da jim ni treba k vojakom. Ko delajo izkaze za vojaščino izpuste sinove bogatinov ali zapišejo, da so umrli, revež pa seveda mora k vojakom. Te izkaze pri nas vodijo župniki pošteno in zanesljivo.

Pri tej priliki se je pokazalo vse sovratvo liberalcev in socialnih demokratov do

cerkve. Vpljejo namreč nad duhovniki in pri tem mislijo katoliško cerkev, ki jim je trn v peti. Socialni demokrat Zajc je pravil dve uri, koliko premoženja ima katoliška cerkev v Avstriji in koliko dohodkov. Računal je namreč tako. Cerkev v Avstriji ima namreč 950 milijonov premoženja. Obresti od tega znašajo približno 35 milijonov kron. Te vlečejo duhovni. Resnica pa je ta. V Avstriji so cerkve in župnišča vredna 950 milijonov kron. Koliko pa cerkve nesejo obresti, lahko vsak sam izračuna. Ne samo, da se nič ne obrestujejo, ampak vsako leto je treba popravil, kar vedo župljani sami najbolj. Tako je torej računal ta Zajc. Naši liberalci na Dunaju se niso upali nastopiti, ampak le v »Narodu« prelivajo dan na dan črno tinto.

VOLITVE NA NEMŠKEM.

V Nemčiji je cesar razpustil državni zbor. Dne 25. januarja so bile nove volitve. Dosedaj nam še ni znano, kako so vse volitve izpadle, ker še nismo dobili vseh poročil. O katoliški stranki je znano že, da je dobila 92 poslancev in okoli 37 jih je prišlo v ožjo volitev. Prihodnjič poročamo natančneje. Katoličanov je na Nemškem samo ena tretjina, dve tretjini je pa protestantov, toda oni razumejo svojo dolžnost, zato se jim pa tudi drugače godi, kakor na Francoskem.

OGRSKO.

Malokdaj poročamo iz Ogrskega. Saj tudi ni veliko poročati. Če gre en minister, pa pride drugi, ki je po navadi še hujši kakor prejšnji in vsi skupaj vladajo in uganjajo neumnosti, kakor nikjer drugod. Pa zakaj tako gospodarijo, bo marsikdo vprašal? Zato, ker se nikogar ne boje. Volilna pravica je taka, da izmed 100 24 let starih moških lahko samo 15 voli, zato pa po navadi zmaga tisti, ki volitve podkupi, ker jih ni veliko. Na Ogrskem so velika posestva, kjer pridelujejo večinoma pšenico in koruzo. Delavci so pa tako slabo plačani, da skoro živeti ne morejo. Kdo se bo pa potegnil zanje? Nikdo, ker nimajo poslancev, ker nimajo volilne pravice, da bi jih volili. Tudi je na Ogrskem okoli sedem milijonov Mažarov, okoli devet milijonov pa drugih narodov: Hrvatov, Slovakov, Srbov, Rumunov, Nemcev. Pa vsi ti, če tudi jih je več kakor Mažarov, nimajo niti 10 poslancev. Pri volitvah jih kar žandarji in vojaiki razženejo in ne smejo voliti. Sedaj je prišla na dan neka posebno lena in okusna stvar. Minister Poloni, ki je najbolj kunšten izmed vseh ministrov, je bil napaden v nasprotnih časopisih. Pa se ne una tožiti, ampak bo raje odstopil. In kaj ga dolže: Krive prislege, dovaljanja deklet v zloglasne hiše, goljufije v pravadah (on le bil namreč advokat). Morebiti se komu čudno zdi, da ga ne zaprejo. Kdo ga pa bo zaprl, ko imajo ministri vse v rokah in vrana vrani ne izkluče oči. Vsi so enaki. Špijoniral je tudi cesarja po neki čedni ženski, katera je imela znanca na cesarskem dvoru. Take stvari se lahko gode, če ni poslancev, ki bi gledali takim gospodom na nrtse. Edina rešitev za Ogre bo tudi le splošna in enaka volilna pravica.

IZ FRANCOSKEGA VERSKEGA BOJA.

S kakimi pomočki hoče francoska framaçonska vlada osvoboditi Francosko od katoliške vere, to smo zadnjič poročali. Pod imenom svobode hoče uničiti cerkev. Da bi izvršila to uničujoče satansko delo, so iztuhtali francoske framaçonske glave več postav, katerih cerkev ni mogla vsprejeti, ako je hotela zvesta ostati svojim načelom. Te postave niso dosegle svojega namena, zato jih hoče francoska vlada nadomestiti z drugimi, ki naj bi dosegle to, kar prejšnje niso mogle doseči, da bi se ločili duhovniki od svojih škofov, lasti na-

men imajo tudi še sedaj francoski framašoni, kar nam kaže nova naredba glede ureditve katoliškega bogočastja, katero je predložil minister za bogočastje Briand francoski zbornici. Novo postava določa sledeče: Od zdaj naprej ne bo treba naznanjati več političkih shodov oblastem. Izjema pa so bogoslužna opravila po cerkvah. O teh pa določa nova naredba, da je duhovnikom na prosto volo dano, ali naznanijo svoje bogoslužne prireditve ali pa ne. Če jih naznanijo, dobe pravico, eno leto nemoteno opravljati svoja opravila v cerkvah. Ako bi jih pa ne hoteli naznaniti, ne bodo sicer kaznovani zaradi kršenja zakona, toda v cerkvah bodo dotični duhovniki popolnoma brez pravic in odvisni od naredb županov. Če jim bo župan dovolil opravljati v cerkvah svoja opravila, jih bodo lahko opravljali, če bo pa župan brezverec, bo pa lahko prepovedal posluževati se cerkve za bogoslužna opravila.

KAJ NAJ REČEMO O TEJ POSTAVI?

Da je ta postava krivična, vidimo lahko takoj. Nasprotna je vsaki svobodi in enakosti pred zakonom. Njen namen je zvit in hinavski, ker hoče pridobiti duhovnike s tem, da jim dá na razpolago cerkve, ako naznanijo bogoslužje vladí. S tem bi pa duhovniki prestopili zapoved papežev in škofov, ki jim prepoveduje naznanjati cerkveno bogoslužje vladí. S tem zakonom razpisuje torej vlada nagrado onim duhovnikom, ki bi hoteli prelomiti zvestobo svojemu duhovnemu poglavarju, in tako bi dosegla vlada svoj namen napraviti najprej razkol in needinost med duhovniki in škofi. Tudi enakosti državljanov je nasprotna ta nova naredba francoskih brezvercev. Na eni strani dovoljuje, da ni treba naznanjati političkih shodov oblastem, na drugi strani pa smatra samo tiste bogoslužne prireditve za enako pravne in jim hoče dati svojo varnost, ki se javijo vladí. — Kaj bo torej dosegla ta postava? Gotovo je, da se ji francoska duhovščina ne bo pokorila, ker predobro pozna vladne nakane in se zvesto drži svojih škofov. Vlada je že tolikrat noizkrsila razcepiti katoličane, pa se ji ni nikoli posrečilo in se ji tudi sedaj ne bo. — Svoje umazano delo nadaljuje vlada še vedno. Bogoslovce izganja iz semenišč, cerkve izpreminja v gledališča, iz vseh javnih uradov odstranja križe in vse kar jo spominja na Boga hoče odstraniti. Kjer li ne gre dlo mirno izpod rok, tam se poslužuje vojaške sile. Vse to se godi v imenu »svobode«.

KULTURNI BOJ NA ŠPANSKEM.

Sovražniki in nasprotniki katoliške cerkve so si povsod enaki, naj bodo že francoski, nemški ali tudi slovenski in taki so tudi španski. Sredstva, ki jih uporabljajo, da uničijo cerkev, so tudi povsod enaka. Po zgledu francoskih framašonov so se vrgli tudi španski brezverci, razlika je le ta, da jim je na Španskem dosedaj vedno izpodletelo. Da se je kulturni boj na Španskem ponesrečil, je iskati vzroka v tem, ker so katoličani napeli vse moči, da preprečijo zlobne namene liberalne vlade, ki je hotela uveljaviti zakon proti cerkvenim redovom in društveni zakon. Katoličani so odločno nastopili proti liberalni vladi. Španske žene so kralja pozvale, da ne sme dopustiti na noben način takih zakonov, ki bi bili nasprotni cerkvi, ter so za svojo prošnjo nabrale čez 500 tisoč podpisov. Po celi Španiji se vrše velikanski javni shodi, kjer ljudstvo odločno ugovarja zlobnim namenom liberalne vlade. V glavnem mestu Španije, Madridu, kakor tudi v Barceloni so se vršila velikanska zborovanja, kjer je bilo navzočih do 25 tisoč katoličanov. Odpor katoličanov je pokopal v dobrem letu že šest liberalnih mini-

sterstev, ki so hotela vprizoriti na Španskem boj proti katoliški cerkvi. Tudi sedanje ministertvo bo moralo odstopiti. Ali se bo posrečilo kedaj izvesti liberalni španski vladi zakon proti cerkvi ne vemo, to je pa gotovo, da bo naletela vlada na močen upor katoličanov, ki bo hušji, kakor je na Francoskem.

Listek.

Prstan in nesreča.

(Tirolska povest. — Po Seb. Riegerju priredil Marijan.)

IV.

Na Jelarjevini je bila temna noč. Vse je spalo. Le v družinski sobi je še bdela uboga gospodinja — Jerica. Sedela je za mizo; glavo je imela sklonjeno globoko in uprto v roke. Stokala je in vzdihovala, da bi se smilila mrzlemu kamenu. Ob nogah ji je v zibelki spaval otrok, njen dveletni angelček. — Hud boj je bojevala Jerica. Glasni vzdih, zategnjeni in boleštni, so odmevali iz temnih kotov.

»Sveta Mati božja! To je nekaj strašnega . . . prešibka sem in ne vzdržim! . . . In poleg tega sramota, sramota! . . . Ah! In nikomur ne morem povedati, nikomur po-tožiti . . . Mati nebeška, daj mi tolažbe! . . .»

Zopet je premišljala in zopet so odmevali iz teme votli, zategnjeni vzdih. Misli so ji švigale semintja, izhoda ni bilo nikjer . . . Srce ji je hotelo počiti, če se je spomnila svojega ljubličenega Bernarda. Zdela se ji je nemogoče, da bi se ločila od njega, da bi ga zapustila — in vendar — tako je moralo biti! Ni njegova prava žena — saj je še Tadej živ . . . Strah jo je prevzel pred samo seboj in boj se je začel zopet . . . Ne odidem — Bernard, tvoja sem in pri tebi ostanem! . . . Ne, ne, poldi odtod! Greh bi bil, strašen greh! — Ustnice so ji zašepetale molitev . . . Zajokala je zopet . . . sunkoma, divje . . . Dvignila je obupana roke: Sveta Marija, mati moja — pomagaj mi! — Moram . . . hočem! . . . Zonet se je naslonila na mizo in med prsti so ji kanale vroče solze. V srcu ji je dozorel sklep, neomajen in trden: »Stran moram, daleč! Zapustiti moram hišo, v katero me je pripeljala ljubezen . . . Dolgo je zrla predse v tla. Zopet je zastokala, pretrgano in proseče:

»Bernard, ljubi Bernard — odpusti mi! — Ne morem, ne smem drugače!»

Ustrašila se je . . . Saj ni smela več ljubiti Bernarda, Bernard ni njen mož. Zopet je dvignila roke, vzdihnila in ustna so ji zopet zašepetale molitev . . .

Ura je odbila ena in pol — Jerica je planila pokoncu in se zdržnila.

»Čas je! Oditi moram, če hočem še pred dnem priti čez gore.»

Na misel ji je prišlo, da bi šla domov k Matičnovim in jim vse povedala . . .

»Ne ne,« je vskliknila hipoma, »nihče ne sme vedeti! . . . Sramota bi prišla na dan . . . in sramota ne sme priti nad Bernarda, tudi ne nad otroka . . . Ni mogoče . . . Piskovka bo molčala, ker sicer bi izdala samo sebe . . . Od mene na tudi ne izve nihče niti ničice . . . Stran moram, daleč stran in se nikdar več ne vrnem . . . Kdo se bo menil zame v tu-jini? . . . Prižgala je luč in poiskala list papirja. Bernardu je hotela napisati par vrstic v slovo. Vzela je pero in pisala. A zopet jo je prešinila grozna misel in jo zbudila kakor dvorezen meč: »Ne smeš! Ni tvoj mož! — Čemu potem slovo, čemu proseče besede,

čemu pisana ljubezen?« — Zajokala je in raztrgala pismo. — — —

Šla je v omaro, da bi si poiskala obleke za na pot. Zagledala je Bernardovo perilo. Lepo ga je poravnala in uredila. Potem je utrgala na oknu lep rdeč nagelček in par vejic rožmarina, povezala lep šopek, in ga položila vrh Bernardove obleke. Šopku pa je priložila listek z besedami: »Z Bogom, in bodi srečen! V nebesih se snideva!»

To je bil zadnji pozdrav . . . Pokleknila je k zibelki in se sklonila nad svoje dete. »Kaj ne, Franceljček, tebe imam še lahko rada? — — — Seveda, seveda! . . . Kako naj te pustim, angelček moj? — Glej, pa se mora zgoditi tako . . . Na tem svetu se ne bova najbrž več videla! Ne boš imel mamice, ubožček, da bi ti rezala kruha! . . . Ubožček, ki ne veš, da je svet dolina solz! — Molila bom zate! . . . Bodi zdrav, Franceljček in rasti in bodi priden! — Ubogaj svojega očeta, za svojo ubogo mater pa moli! . . . Veš, Franceljček, moli za svojo mater, dasi je nikdar nisi poznal . . . Spoznaš pa jo enkrat — v nebesih! . . .»

Speče dete je dvignila iz zibelke, pritisnila ga na srce in ga poljubljala v svoji materinski ljubezni. — Položila je dete zopet nazaj v mehko zibel. Še en pogled — gorak in poln ljubezni — na otroka, potem pa je odšla z glasnim jokom iz hiše . . .

Pod pazduho se ji je bliščala cula obleke. Zapuščala je uboga žena krov, pod katerim je preživela nekaj lepih ur, zapuščala je rodno vas, zapuščala domače gore in odhajala v daljino, neprijazno tujino . . . Kam, Bog zna!

V.

Rožni cvetovi jablane, ki so obkrožali Zveličarja pred Jelarjevino, so bili že odpali in žito na poljanskih njivah se je valovilo v lahнем pomladnem vetru. Solnce je mogočno upiralo svoje žarke v snežne planine, ki so bleščale kakor zlato, s krvjo oškropljeno . . .

V sobi na Jelarjevini je slonel za mizo Bernard, mladi gospodar. Glavo si je podpiral z rokami in zrl predse mračno, žalostno. Njemu nasproti je sedel veliki hlapec Jaka. Z mezincom je venomer drezal v svojo pipico in jo popravljval, ker mu ni hotela goret. Z glavo je migal zdaj na to, zdaj na ono stran. Videlo se mu je, da bi rad nekaj povedal, s čimer bi bil potolažil žalostnega gospodarja, pa beseda mu kar ni hotela z jezika. Nazadnje je prekinil molč gospodar sam.

In prav nič nisi mogel pozvedeti, ko si hodil okrog? Ali res ni nobenega znaka, nobenega sledu za njo?»

»Nič; vse zastoni,« je vzdihnil hlapec otožno; »vso spodnjo stran dežele sem prehodil, krenil nekoliko tudi v Solnograško, popraševal povsod, a nikoder ne duha ne sluha o Jerici.«

»Godilo se ti je ravno tako kakor meni. Toliko pota sem storil po gornjem delu dežele, pa nič. Vse sem prehodil, kar se je dalo, pešale so mi že moči, a niti sence Jeričine nisem zasledil. — Bomo videli, kakšne novice prinese Matična. Če te tudi on tako opravi, kakor midva, potem je vse zastoni. Potem je gotovo, da Jerica ni več med živimi . . . Da bi vsaj vedel, kaj se ji je pripetilo, če ji je kdo kaj storil, kako je prišlo, da je zapustila hišo? . . . A ta negotovost mi bo strla srce . . . Popolnoma neumljivo mi je, da vsi skupaj tisti dan niste prav ničesar opazili.«

»Kaj naj ti povem drugega, kakor sem ti že dostikrat povedal,« je rekel Jaka malodušno. »Onoludne na gospodinjji nismo ničesar zapazili. Zvečer, ko smo se vrnili s polja, je bila zelo potrta in bleda in se je zaprla kmalu v svojo sobico. Mislili smo, da ji je dolgčas po tebi, zato je nismo spraševali in le vzne-

mirljali. Ponoči je slišala dekla, kako so se naenkrat odprla vrata, pa je takoj zopet zaspa in ni vedela, kaj se je dalje godilo . . . Ko zjutraj Jerice ni bilo iz sobe, kakor po navadi, smo šli pogledat . . . Sobica je bila prazna, Jerice nikjer . . .»

»Ponoči morda kdo tu?« je povprašal »beh gospodar.«

»Nikogar nismo videli, nikogar slišali.«

»Hm, hm, čudno! Pa ji menda vendar ni prišlo ob pamet,« je vzkliknil obupno gospodar.

»Nismo opazili nič takega na njej, kar bi jo izdajalo . . .»

Umolknila sta. Zunaj so zaškrpali koraki in vrata so se odprla. Vstopil je s strahom na obrazu mladi Matična, Jeričin brat, Bernard je skočil pokoncu in še odzdravil ni prišlecu.

»No, Jože, si-li kaj našel ali pozvedel?»

»Nekaj in nič,« je odgovoril žalostno Matična.

»Povej, povej, brž povej,« je silil Bernard naglo.

Matična se je vsedel za mizo in začel: »Prehodil sem vso notranjo stran, ovohal vse dolne, vse vasi, pa nisem našel sledu nikjer. O Jerici mi nihče ni mogel dati pojasnil. Nikjer je niso videli, nikjer nič slišali o njej . . . Čez planje sem se vračal domov. Vse kočice sem obiskal, oglasil se pri vsakem pastirju — nikjer nič . . . Žalosten sem bil nepopisno . . . V petek sem prišel na ledniško planino in tam sem končno vendar nekaj izvedel . . . Pred štirimi tedni so videli pastirji mlado, črno oblečeno žensko, s culo v roki, ki je šla mimo njih čez planino. Z dnem se popolnoma sklada in tudi, kakor so mi žensko opisovali, sklepam iz vsega, da je bila Jerica . . . Eden izmed pastirjev je pripovedoval, da jo je že videl gori pri križu na razpotju — če ti je znano — in rekel, da je tam dolgo molila. Ko je vstala, je še dolgo gledala nazaj v dolino, odkoder je bila prišla . . . Revica se je poslavljala še enkrat od doma . . . Na spodnji planini je prosila mleka. Bila je zelo bleda in upala. Venomer je vzdihovala, jokala in tarnala . . . Vprašali so jo, kaj ji je, pa so malo izvedeli. Samo to jim je povedala, da jo tarejo veliki križi in nadloge in da gre na božjo pot . . . Vprašal sem jih, če ni bila morda pri zdravi pameti, in pastirji so zatrievali: »Nikakor! . . . Malo je govorila, a kar je povedala, je bilo vse pametno in razumno . . .» Pastirji so mi pokazali potem bel robec. Našli so ga spodaj na stezi in rekli, da ga je najbrž izgubila tista ženska. — Glej ga, tukaj je!»

Matična je vzel iz žepa bel robec in ga ponudil Jelarju. Ta je hlastno segel po njem in vzkliknil: »Da, da, je že pravi! Jeričin je, ga dobro poznam.«

Par trenutkov je ogledoval robec — in mala, bela stvarca ga je globoko pretresla. Matična pa je nadaljeval:

»Potem sem šel takoj zopet nazaj v smeri, ki so mi jo pastirji pokazali. Šel sem na trenško božjo pot, prehodil vso okolico trenško, povsod izpraševal po Jerici, pa nisem nikjer izvedel niti besedice.«

Matična je obmolknil. Jaka, ki je ves čas debelo gledal in poslušal, je zopet začel drezati z mezincom v svojo pipico, Bernard je pa vzdihoval kakor mlado hrastovo deblo, ki mu je sekira zasekala rane do mozga.

»Čemu to? . . . Čemu? . . . Rad bi vedel, zakaj je odšla? . . . Jerica — Jerica zakaj? . . .»

Matična in hlapec sta skušala potrtega gospodarja potolažiti, pa se jima ni posrečilo. Matična je rabil sam tolažbe, kajti zavozlani in nesrečni dogodek mu je v resnici segel globlje v srce, kakor je bilo na zunaj videti. — Po dolgem in mučnem molku je gospodar zopet pričel:

»Še enkrat bom šel sam v trenško okolico in vse še enkrat preiskal in poizvedel... Ne morem verjeti, da Jerice ne bi našli.«

»Če hočeš, grem s teboj, gospodar,« se je ponudil Jaka, ki mu je bilo prav tesno pri srcu.

»Boš težko kaj opravil,« je dvomil Matična. »Povsod sem bil, in ti gotovo ne boš natančnejši pri popraševanju kot sem bil jaz.«

Zalostno so se ločili. Bernard je vstal in šel v drugo sobo in sedel za mizo. Na tleh je bila zibelka; v njej je spal otrok. Bernard je položil predse na mizo uveli šopek, ki ga je našel med obleko, zlati prstan, ki ga je prinesel Jerici z Bavarskega in robec, ki mu ga je dal Matična. Vse stvari so ga spominjale na Jerico in nepopisno žalostno mu je bilo v duši. Gledal je drobno stvarco in stokal kakor malo, nedorastlo dete.

»Da, Jerica, dobro si vedela: če se stare poročni prstan, pomenja vedno nesrečo... Zdej sem prepričan tudi jaz. Toda zakaj si odšla? Zakaj si pustila najin raj, Jelarjevino in odšla v tujino, ki ti bo mačeha?... Zakaj si mi potisnila v srce dvorezen nož?... Jerica, zakaj? Povedala nisi, kaj se ti je zgodilo...«

Stopil je k Jeričini omari. Ko jo je odprl in zagledal njeno obleko, mu je hotelo počiti srce. Posilil ga je glasen jok. Tako jokajo otroci. Hitro je zaprl omaro. Vrata so zaškripala; v zibelki se je zbudil Francelj. Bernard ga je vzdignil iz zibelke in si ga posadil na koleno. Deček se je veselo zasmeljal in brcal z debelimi nožicami od veselja. Z ročico ga je prijel za brke in se igral z njimi. Očetu pa so se vedno lile solze, solze žalosti. Požal je svojega otroka in komaj slišno, pretrgano je šepetal:

»Ubošček moj!... Ne veš še, koga si izgubil... Kako se mi smiliš, revček, ko si brez matere!«...

Deček je segel očetu v lase; brk se je bil naveličal. Skakal je veselo na kolenu in se brezskrbno smehljajal.

»O, Franceljček moj, ko bi znal že govoriti, bi mi povedal, zakaj naju je mati zapustila... V zadnjih trenutkih ti je gotovo povedala,

zakaj odhaja. Saj te je imela tako rada. Ni je matere, ki bi tako ljubila svoje dete, kakor je ona tebe...« — Potem je poljuboval ubogi oče svojega otroka in ga zibal v naročju tako dolgo, da je zopet zaspal. Položil ga je nazaj v zibelko in odšel vun.

Drugi dan sta odšla s hlapcem iskat izgubljeno ženo. Preiskala sta vse in dolgo ju ni bilo nazaj. Vse kraje, vse vasi, vsako hišo sta obšla, sledu ali glasu o Jerici nista našla nobenega.

Čez štirinajst dni sta se vrnila z večjo žalostjo v srcu kot sta bila odšla. Tri dni po tej vrnitvi je našel Jaka jutraj, ko se je na vodnjaku umival odprto pismo brez naslova. Brž ga je nesel gospodarju. Bernard je odprl pismo, ga v hipu preletel, a ravno tako je spustil pismo hipoma na tla in glasno, kakor od strele zadet je obupno zakričal. Na listu so bile okorne, velike poteze — Bernardu so bile neznane — in le malo vrstic, ki so se glasile tako-le:

»Jelar! Ne išči več svoje žene! Mučiš se zaman, ker je umrla. Hotela je, da ne izveš niti za grob... Neznaneec.«

Nekaj časa je sedel Bernard tih in blede kakor zid. Naenkrat pa je skočil pokoncu in zavpil grozno — v srce segajoče:

»O Jerica moja, kaj sem ti storil?... Ali mi nisi zaupala?... Nalagali so te z izmišljenimi marnjami... in ti si verjela?«

Posli so mirili gospodarja. Polagoma je res malo utihnil, a v prsih ga je peklo neznanško gorje. Celo dopoldne je tičal v svoji sobi in černo gledal predse. Med ljudi se ni pokazal. Mnogokrat je vzdihnil ves potr: »O Bog, dobri oče njih, ki jih tarejo nadloge, pošlji žarek, ki bi vsaj malo razjasnil to temno skrivnost!... Čemu vse to? Odkod?... Kaj se je zgodilo in kako je prišlo?«...

In čez nekaj časa je zopet zastokal: »Torej končano... Izgubil, pokopal sem svojo srečo, svoje upanje, svoje vse... Ko ne bi imel otroka, bi tudi jaz najrajši legel in umrl...«

Opoludne se je glasilo z vaškega zvonika zvenenje Jerici v zadnje slovo. Ubrani so bili ti glasovi, a žalostni. Po vasi pa so krožile od ust do ust najrazličnejše vesti o izgubljeni — nesrečni Jerici. Nekateri so menili, da se ji je

zmešalo in da je padla v prepad, drugi pa so zopet sklepali, da jo je kak lopov zavrtno umoril in jo pahnil v brezdno, kamor se ni nikoli stopila človeška noga...

(Dalje prihodnjic.)

»Domoljubu«.

Preljubi ti tovariš moj, glej, jaz kot zvest prijatelj tvoj, pošiljam ti vrstice te, naredi ž njimi kar si že. Poznava se že vrsto let, kar hodiš ti med širni svet, poznal sem že te deček mal in že takrat sem rad te bral. Enako starost živava oba, še vedno čila, zdrava in krepka. Precej preteklo je vodé, kar prvič segla sva v roké; in zdaj ti fant si korenjak, pošten te hvali mož vsak, še ženskam ti ugajaš, glej, ponosen lahko si na to, juhej! In ko si tednik ti postal, veliko raje sem te bral, veliko bolj sem te vesel pod streho slamnato sprejel, saj ko prijatelj k meni prideš v vas, mi daješ svete, delaš kratek čas. Rad plačam vožnjo, stroške, vse, da prideš v vas ti k meni le. Tri kronce vsakdo lahko da, kdor resno voljo le ima: v gostilno ne zaidi mi, imel boš v žepu kronce tri. Prijatelj moj, ti »Domoljub«, ti res si meni jako ljub, saj delaš rad nam kratek čas, in rad ti podučuješ nas; zato želim, da vsak te kmet noroča — tvoj poslušna svet. Vsak kmet naj tvoj bo naročnik, ker ti si kmetski naš vodnik!

Spesnil gorenjski kmet Fr. P.

Razgled po domovini.

Shod zaupnikov S. L. S. v četrtek, dne 28. februarja, bo obravnaval volivni oklic in kandidature. Pred dnevi so se pričela razpošiljati vabila. Lahko je mogoče, da se pri velikem številu zaupnikov kdo prezre. V tem slučaju prosí vodstvo obvestila.

Bazilike naslov sta dobili mariborska franciskanska cerkev in romarska cerkev na Sveti Gori pri Gorici. Prva je največja v škofiji in je bila zidana s prispevki vseh vernikov škofije, druga radi častitljive starosti in vsakoljetnega navala romarjev.

Občinski odbor pri Devici Mariji v Polju je v svoji seji dne 21. decembra 1906 izvolil č. g. župnika Matija Kolarja častnim občanom, za velike zasluge, katere si je stekel pri obnovljenju po potresu poškodovane župne cerkve pri M. D. v Polju.

Avtomobilna zveza med Novim mestom in Brežicami. Poštno ravnateljstvo v Trstu namerava med Novim mestom in Brežicami vpeljati pošto na avtomobilu, seveda le pod pogojem, če najde primerne zanimanja pri interesiranih občinah. V tej zadevi se mudi poseben odposlanec na Dolenjskem. Za enkrat se namerava kupiti dva avtomobila, ki bodeta vozila po 20 km na uro. Prostora bo za dvaj-

set oseb. Voznina bo znašala 6-h za kilometer. Kakor se sliši, je mnogo upanja, da se projekt uresniči. Nameravana avtomobilna zveza utegne prinesiti več življenja in prometa v te lepe dolenjske kraje.

Mrtvega je našla pred tednom zjutraj neka deklica blizu Iške Loke 42-letnega Jožefa Pavliča iz Motene. Pavlič je pripeljal v soboto popoldne v Ljubljana krojača Jožefa Susteršiča in njegovo ženo, nakar je šel potem v Češnovarjevo gostilno na Dolenjski cesti. Okrog osme ure zvečer se je Pavlič odpeljal proti domu, domov je pa prišel le sam konj brez oprave in voza. Pavličeva žena se je takoj odpravila proti Ljubljani, da poišče moža. Med potjo pa je našla samo raztrgane valet in ob mestnem pomeerju preobrnjen voz. Pavlič je imel na čelu več poškodb. Sklepa se, da se je Pavlič splašil konj in da je Pavlič pri tem ponesrečil.

Vera je zasebna stvar ponavljajo venomer socialni demokratje. Ta njihova trditve je nersramna laž, kajti socialisti so vsi strastni nasprotniki vere in Cerkev. »Nedavno je to javno izpovedal neki belgijski socialistični časopis rekoč: »Nemogoče je biti socialist in veren človek ob enem. Kdor se ne odpove popolno-

ma vsaki veri, se ne more ponašati, da je socialni demokrat.« Pri nas se še ne upajo socialistični voditelji tega javno zapisati, da lažje love nezavedne ljudi, zavedno ljudstvo pa ne more in ne bo sledilo tej brezverski stranki.

Vodovod v Radovljico in okolico, ki se še letos prične graditi, bo veljal 169.000 kron. K tej svoti prispeva vlada 67.600 K, državni melioracijski zaklad 42.250 K in kranjski deželni zaklad 59.150 K, na občine pa pride 32.088 K.

Liberalna trdnjava Trata — padla. Zadnja liberalna postojanka v škofjeloškem okraju, Trata, je pri občinskih volitvah v soboto, dne 19. t. m. pripadla Slovenski Ljudski Stranki. V drugem in tretjem razredu smo zmagali z dvetretjinsko večino, v prvem razredu je pri enakosti glasov žreb odločil nam dva, liberalcem štiri odbornike. Občinski zastop se bo torej sestel iz 14 naših in 4 liberalnih. — O volitvah bi se dalo marsikaj zanimivega pisati, tako n. pr. o liberalnih goljufijah, o popitem žganju, o nervoznem županu Jelovčanu itd. Vse to si pa prihranimo za pozneje, ko bodo razne stvari prišle pred sodišče. Za danes pribijemo le, da je bila naša zmaga sijajna kljub vsemu nasilju liberalcev in kljub vsem nepostavnostim

liberalne večine v volilni komisiji. — Slava zavednim volivcem in njih voditeljem!

Smrtna kosa. — Preč. g. Franc Vidic, župnik v Kanalu, je umrl v nedeljo, 20. t. m., ob 9. uri zvečer, previden s sv. zakramenti za umirajočce. Pogreb je bil dne 23. t. m. ob mnogobrojni udeležbi. Navzočih je bilo 20 duhovnikov, dva č. gg. frančiškana iz Kostanjevice: P. Edvard in P. Arhangel in dva s sv. Gore: P. gvardijan Silvester in P. Kapistran. Sprevod je vodil veleč. g. prelat dr. Josip Gabrijevič, ki je imel v cerkvi tudi primeren govor. Pokojnik je bil rojen v Ljubljani dne 27. sept. 1842, v mašnika posvečen 6. sept. 1871. V pastirstvu je služil nekaj let pri sv. Ignaciju v Gorici, potem pa nepretrgoma v Kanalu. Njegov brat je bil frančiškan Otmar, ki je pred mesecem umrl nenadno v Ljubljani v samostanu. Tedaj se je še udeležil dekan Vidic njegovega pogreba zdrav in čil. Nismo mislili, da mu bo tako hitro sledil v smrti. Naj počiva v miru.

Kako »Slov. Narod« grdo laže. Na zaupnem shodu goriških liberalcev je bilo navzočih okrog 250 oseb. Liberalna »Soča« jih je videla že nekaj več, namreč 400. Sedaj pa pride lažnjivi kljukec, ki sliši na ime »Slovenski Narod« in ta jih je našel en tisoč in štiri sto. In sedaj naj še kdo verjame temu listu, ki tako nesramno laže!

Kaj pa hočejo liberalci? Liberalci se vedno lažejo; to jim je lastno po vsem svetu. Slovenski liberalci so takoj izpočetka izrekli svoje zaupanje francoskim tramasonom, ki zdaj z vsemi sredstvi izkušajo krščansko vero uničiti. Bratci se poznajo, in za nas je zlasti glede na bodoče volitve jako koristno vedeti, kaj v resnici liberalci hočejo. To pa je včasih težko spoznati iz njihovih besed, ker oni laže, o tudi o sebi in vedno zakriva, o svoje zadnje namene, da bi premotili ljudstvo in vjeli njegove glasove. Laž pa ima kratke noge in liberalne nakane se razkrinkajo čisto ravno takrat, kadar bi jih liberalci najraje zakrili. To se je primerilo francoskemu ministrskemu predsedniku Kiemensou, zadnja zvižaja, ki jo porabil v zbornici in s katero zdaj krošnjarji po časopisih, je ta, da on neče vere zatreči, ampak da le brani republiko proti prekucuškemu papežu, ki neče priznati postav francoske republike. Tako se je namreč izrazil v zbornici, v resnici pa misli vse kaj drugega. Že l. 1882 je povedal glasno svojo misel, da je zadnji namen njegove stranke uničiti cerkev v državi. Ravno to hočejo doseči tudi tramasoni na Španskem, Laškem in tudi v Avstriji. Pred tednom so že socialni demokratje to zahtevo v državnem zboru na Dunaju izprožili. Naši kranjski liberalci, kakor tudi štajerski in goriški, imajo na programu ločitev cerkve od države, kar pomenja uničenje cerkve. Dolžnost poštenih mož in mladeničev je, da se preprečijo ti satanski nameni liberalcev in socialnih demokratov. Najspodobnejši čas zato bo rožnati mesec majnik, ko bomo šli na volišče, da si izberemo državne poslance.

Volitve v krajne šolske svete se vrše po raznih krajih naše dežele. Skoro povsod so voljeni pristaši Slovenske Ljudske Stranke. Prav je tako! Liberalce ven iz vseh zastopov!

Pozor zavarovalnici! O pričetku novega leta napejajo razne tuje zavarovalnice vse sile, da bi si pridobile, oziroma obdržale zavarovance. Pred vsem si pa prizadeva vodstvo znanega »Feniksa«, ki razpolaga z zalogo napadov proti naši domači zavarovalnici, da bi si opomogla. Posetniki, katerim je že zdavnaj potekla zavarovalna doba pri »Feniksu«, dobivajo plačilne naloge in usiljuje se jim na razne nespodobne načine novo zavarovanje. Prav tako, če tudi ne s tako silo, postopajo tudi tujke, to pa le na škodo do-

mačim posestnikom. Kaj storiti proti takemu nasilstvu? Zapodi nadležnega nasilnika, vrni mu plačilno povelje, in mir boš imel, kajti kdor molči o tem, se smatra, da soglaša.

Lepa knjiga. Kdor še ni naročen na »Ljudsko knjižnico«, naj ne zamudi ugodne prilike, katero nudi s tem »Katoliška Bukvarna«. Kakor znano, je izšel šesti sešitek »Ljudske knjižnice«, s katerim se zaključil drugi zvezek in v katerem konča tudi druga povest »Ljudske knjižnice« »Darovana«. Ker se je s šestim zvezkom »Ljudske knjižnice« nabralo že dosti berila za vezano knjigo in ker tvorita prva in druga povest skupaj pravi obseg in primerno debelost, ter sta vredni boljše vezave, je oskrbelo založništvo prav lično vezavo ter je izdalo te dni »Ljudsko knjižnico« v lepo vezanem zvezku, ki obsega, kakor rečeno, dve popolni povesti. Cena te vezane knjige je samo 1 K 80 v. Cena je v primeri s tem, kar se nam nudi, tako nizka, da smemo trditi, da nismo imeli še nobene take cene slovenske knjige v rokah. Kdor še ni naročen na »Ljudsko knjižnico«, naj si naroči prva dva zvezka »Ljudske knjižnice«, skupaj vezana za poskušnjo — ne bo se kesal. Najbolje je, da pošlje mali znesek na naslov: »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani ter naroči knjigo kar na nakaznici, oziroma odrezku (kuponu). To priporočamo zato, ker določljive »Bukvarna« knjige onim, ki pošljejo denar naprej, poštnine prosto. Kdor torej ljubi zabavo, imel bo veselje ž njo, tudi če morda ne misli naročiti prihodnjih zvezkov. Knjiga obsega dve popolni povesti, in je torej sama zase celota.

V škofjeloškem samostanu je umrla v petek, dne 25. t. m., sestra Marija Bernarda Zabret, doma iz znane rodbine Zabretove v Britofu pri Predosljih. Pokopali so jo v nedeljo. Naj počiva v miru!

Listnica uredništva. Potrjujemo Vam, g. Polda, tajnik bralnega društva v Gorlah, da niste vi pisali zadnjega dopisa iz Gorlj.

V Lurd. Letos odpotuje poseben romarski vsak na slavnoznano božjo pot v Lurd, kjer se dogaja vsako leto toliko čudežev. Vlak bo odšel začetkom junija. Kakor smo izvedeli, bo šlo s tem vlakom, ki ga bo vodil prošt Landsteiner, tudi nekaj Slovencev. Natančna obvestila daje »Lurški odbor«, Dunaj, IV/2, Trappelgasse 5.

Za Gorenjsko — Notranjska. Tudi na Notranjskem so se vzdignili zadnji čas krivi prekroki, ki vabijo kmetje pod svoje okrilje. Nadeli so si zopet ime »neodvisnih« in vemo, da so popolnoma odvisni od »Naroda«, »Notranjca« in drugih liberalcev. Zadnji čas so ustanovili v prestranski mlekarni ti »neodvisni« neko kmečko stranko, ki se bo baje potezala za kmečke koristi. Prepozno se je porodila ta stranka. Mi kmetje smo bili in ostanemo zvesti »Slovenski Ljudski Stranki«, ki se ves čas zavzema za naše koristi in jih jako spretno zastopa v državnem in deželnem zboru. Ta nova stranka, obstoječa iz starih liberalcev, je le neka vada, na katero hoče loviti nezavedne ljudi ob času državnoborskih in drugih volitev. A mi Notranjci smo dovolj prebrisan in prepametni, da bi se vsedli na lim liberalcem, ki prihajajo pod krinko neodvisnih kmetov. Kjer ste bili do sedaj, ostanite i v bodoče. Brez vas in preko vas bodo naši vrli poslanci zastopali tudi še nadalje naše težnje.

Naslov onega, ki je našel neko svoto denarja, se glasi: Martin Suštar, Kamnik, pošta Preseerje.

Gorenjske novice.

iz kranjskega okraja.

g Iz tihlega Loma. Že tri mesece smo pogrešali stolpne ure, ki se nam je skujala. Poskušali smo najprej z domačimi zdravili, pa nič ni pomagalo, smo bili primorani jo izročiti znanemu strokovnjaku, urarskemu mojstru v Podnartu Francetu Lukovšku v popravek, ki je svoje delo prav dobro izvršil. Obžalovanja vreden je bil mojster, ki je v najhujši zimi, kakršne že petnajst let sem ne pomnimo, v stolpu nastavljal in uredil uro. V torek, 22. t. m., smo imeli 19, v sredo celo 21 stopinj po C. Upamo, da se letos več ne ponovi, ker danes 26. prosinca kaže toplomer opoldne 4 stopinje C. toplote.

g Iz občine Krize pri Trliču se nam poroča: Občinski odbor prav pridno nalaga razne naklade na davke. Dobro bi bilo, da bi se raje določile naklade na žganje, saj je znano, da se morda nikjer v deželi ne popije toliko tega strupa, kakor ravno po naši občini. Kogaliko jih je že umrlo radi žganje. Usmilite se vendar žganjarjev in podaljšajte jim življenje ravno z nakladami. Sedaj je primeren čas zato, ko se bo gradila mimo nas železnica v Trlič. Naklade na žganje bodo mnogo prinesle občini.

iz kamniškega okraja.

g »Društveni dom«. Kakor se je že v »Domoljubu« sporočilo, je »Katoliško slovensko izobraževalno društvo« v Megšu kupilo Ladsteterjevo tovarno za »Društveni dom«, kdor pozna razmere, v katerih živimo, in gleda v bodočnost, mora priznati, da je »Društveni dom« potreben. Brez lastnega doma se društveno življenje ne more razvijati in napredovati. To je uvidel odbor »Katol. slovenskega izobraževalnega društva«. Že pred več nego enim letom so se začeli zbirati doneski za dom. Nabrala se je lepa svota, okrog 5000 kron. Nameravalo je društvo čimprej sezidati lastno hišo. Toda ponudila se je ugod, na prilika, da je g. Ladsteter prodal društvu tovarno za 32.000 kron. Mnogi zvedenci so nam potrdili, da smo to veliko in krasno stavbo kupili po jako nizki ceni. Upamo, da bomo z božjo pomočjo hišo tudi plačali.

g Odkod ime Mengeš? Trg Mengeš je dobil svoje ime po grofu Maingosu, ki je sezidal grad na hribu nad Mengšom.

g Naše »Katoliško slovensko izobraževalno društvo« je dne 20. januarja priredilo predavanje v Trzinu pri Pačku. Gospod predavatelj je govoril o ranah, na katerih trpi naš kmetijski stan. Te rane so zlasti: 1. čedalje večje zadolževanje kmetov, 2. alkoholizem, 3. pomanjkanje strokovne izobrazbe. Povedal je, kako temu odpomoci. Hiša je bila polna poslušavcev. Upamo, da se Trzinci tudi drugičkrat v obilnem številu udeležijo predavanja.

g Občni zbor je imelo dne 27. januarja »Katol. slovensko izobraževalno društvo«. Ob tej priliki se je društvo preosnovalo v podporno. Dosedaj je že 304 oseb prijavilo svoj pristop v preosnovano društvo. Takoj po občnem zboru je govoril g. Jožef Gostinčar jako poljudno o potrebi izobrazbe.

g Kam pa pojdemo na pustno nedeljo? K predstavi, katero priredi »Katoliško slovensko izobraževalno društvo«. Pravijo, da bo vrlo zabavno. Vstopnina bo nizka.

Iz ljubljanske okolice.

Iz šentpeterskega šolskega okoliša. Dne 14. t. m. se je vršila volitev v krajni šolski svet. Zmagali so ljudje, ki bi radi zanesli liberalstvo v naš okoliš. Ker se ni volitev postavno vršila, je bila razveljavljena. Pri drugi volitvi, ki se je vršila 21. t. m. so bili izvoljeni gg. Miha Dimnik, Franc Plevnik in Franc Krpe. vsi pristaši S. L. S. Nasprotniki so bili popolnoma poraženi. G. Dolničar je nameraval zasesti predsedniški stolec, toda podrl se mu je. Treba bo narediti red tudi v občinskem odboru.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

g Naš novi telovadni odsek ni kar tako, kakor si misli kateri, ki to stvar le oddaleč opazuje. Marsikateri fant, ki je poprej zmajeval z glavo, češ: »Saj tako ne bo nič, kaj nam je tega treba«, je sedaj spoznal, da telovadba ni le koristna, ampak tudi potrebna. Štirideset fantov nas po dvakrat na teden vadi v prostih vajah gospod Perdan iz Ljubljane, kateri se je z veliko skrbjo in vso ljubeznijo lotil poučevanja. Dosedaj so se vršile le proste vaje, katerih smo se v primerno kratkem času precej naučili, kar kaže, da šentvidci tudi v tem, kar se telovadbe tiče, nismo zadnji; sedaj smo pa že toliko na »trdnem«, da smo si naročili skakalnice in drog. Sedaj se bo pričelo šele pravo življenje v naši telovadnici. — Veselje in zadovoljnost sije iz naših obrazov, kadar se zberemo pri vaji. Kdo izmed mladih fantov bi ne bil vesel, če se mu ponudi prilika, skakati svobodno in si poleg utrditi svoje telo in bistrimi um. Kadar je dva dni nedelje, postane že marsikomu drugi dan dolgčas in jo včasih skoro nehotе zavije tja, kjer misli, da ga bo pregnal — v gostilno. Izkušnja nas pa uči, da tam tudi največkrat vlada dolgčas. Zato smo pa rekli mi telovadci v Št. Vidu, ko smo se posvetovali, kdaj naj zopet napravimo veselico: »Naj bo kar hoče, v nedeljo po svečnici bo!« In tako je ostalo. Čast imamo torej danes vsem šentvidcem in drugim, ki se zanimajo za naše gibanje, naznaniti, da se vrši v nedeljo, dne 3. februarja druga veselica, ki jo priredi telovadni odsek Blaž Potočnikove čitalnice v Št. Vidu, v dvorani »Pri Čebav« ob pol 6. uri zvečer. Vemo, da ste radovedni, kaj bo vse na tej veselici, a tega vam še tukaj ne povemo; rečemo le toliko, da smo imeli pred očmi, ko smo prirejali veselico, resnico: Pred pustom se sika kaj za smeh, in če smo to tudi storili, o tem boste sodili vi, ako se veselice udeležite. Opozarjamo še na to, da se bodo koj po predstavi postavile v dvorano mize in se slavno občinstvo lahko pomudi pri pošteni zabavi. Fantie le korajžo! Kar nas je pri telovadbi, mi smo trdni, a še jih je nekaj, ki jih begajo neumne govornice nasprotnikov in si ne upajo pokazati pravo barvo. Povemo jim enkrat za vselej, kdor vidi pri nas napake, naj nas prijateljski opozori nanje; prepričan naj bo, da, ako bo njegov navet pameten, ga bomo gotovo uvaževali. Kdor pa nas misli ugonobiti z neumnim zabavljanjem, se jako moti, mi s takim ne bomo polemizirali, ker to je orožje nevednežev in bebecv. Mi smo se skupaj spravili, da telovadimo, se izobražujemo in zraven tudi poštini ostanemo. Kdor misli, da je to prav, naj se nam pridruži, veseli ga bomo, ako bo prišel z istim namenom. Kateri pa mislijo, da to ni prav, pa naj grejo k Žirovniku ali dr. Živku Lapajnetu, in če potem ta znani prijatelj »večjih svot« napravi iz njih svoje ljube »Sokole«, ne bomo imeli nič proti temu. — Telovadci.

g Novo mašo smo imeli v Št. Vidu dne 13. januarja. Daroval jo je č. g. Ivan Kogov-

šek, prefekt v zavodu sv. Stanislava. Vršilo se je vse lepo in slovesno tako, da tega dneva ne pozabimo tako hitro. Novomašniku pa kličemo: Na mnoga leta!

g Veliko veselje napravil je našim fantom gospod kaplan v nedeljo, dne 13. januarja, ko je bil v Ljubljani veliki ljudski koncert »Glasbene Matic«. Kupil je, deloma sam, deloma gospod A. Belec petnajst vstopnic in jih razdelil med fante, katere je določil žreb. Tem pridružili so se še drugi, in tako nas je korakalo tisti večer 26 fantov, mladih, zavednih, dol čez Šiško, da so se prikazovale na oknih radovedne glave, ugibajoč, kaj to pomeni. To je gotovo hvalevredno, da se priprostim fantom da prilike za umetni užitek in mi smo le hvaležni gospodu kaplanu, da nam je omogočil tako plemenito zabavo.

g Prostovoljno gasilno društvo v Št. Vidu je imelo v nedeljo, dne 20. januarja, svoj redni občni zbor. Iz njega posnemamo, da je društvo v zadnjih par letih nekoliko zaspalo, kar je pač škoda za tak kraj, kot je Št. Vid. Zdi se, kot bi novi odbor, ki sestoji iz samih navdušenih mož S. L. S., skušal popraviti to, ker je že minulo nedeljo, po dolgem času, društvo zopet priredilo svojo veselico v dvorani »Pri Čebav«.

Bohinjske novice.

b Izlet jeseniškega katoliškega delavskega društva v Bohinj. Dne 20. t. m., to je minolo nedeljo, napravilo je katoliško delavsko društvo zimski izlet na Bistrico. V salonu restavracije g. Markeša priredilo je društvo veselico s zanimivim vspevom. Društvo ima izbreren tamburaški in pevski mešan zbor. Pevce je vodil g. jeseniški organist. Lahko je ponosen na svoje pevke in pevce. Peli so s toliko navdušenostjo in natančnostjo, da smo bili presenečeni. Isto moramo pohvalno omeniti o tamburaših. Izvajali so težke komade z lahkoto in pravilno. Lahko nastopijo v vsakem mestu. Pripomniti moram, da so pri obeh zborih po večini in najboljše moči iz Bohinja, ali vsaj bohinjske rodovine. Tamburaše vodi — Bohinjec g. Repinc iz Kamenj. Kakor smo se divili nad pevci in tamburaši, tako smo se radovali pri predstavi »Zamujeni vlak«. To je bilo smeha in nedolžnega veselja! Vsi igralci so rešili svoje vloge izvrstno. Pozna se jim, da niso bili prvič na odru, in da niso nikdar v zadregi. Koliko duševnega zaklada je pač v našem priprostem ljudstvu! Treba ga je le dvigniti, opleniniti v društvi. Zares, izobraževalna društva so živa potreba in učilnice narodu! Slavnemu društvu iskrena hvala za prireditev poštene veselice! Razveselite nas zopet kmalu! Na veselo svidenje!

b Promet tujcev in Bohinj. Iz Bohinjske Bistrice se nam piše: Deželna zveza za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem je merodajne faktorje s posebnim dopisom opomnila in priporočila, naj se čim preje osnuje za Bohinj posebno društvo za pridobitev tujcev. Občinski odbor bistriški je v svoji zadnji seji dne 7. t. m. sklenil pristopiti kot redni član k deželni zvezi in zajedno izjavil, da bo novo društvo za Bohinj po moči podpiral. Županstvo pa je na poseben dopis deželne zveze na dan 14. t. m. s posebnimi pismenimi vabilil sklicalo interesirane osebe v občinsko pisarno k snovanju za pripravljajni odbor društva za pridobitev tujcev — v Bohinj. Najprej so se prebrala in soglasno sprejela osnovna pravila, koja je dež. zveza županstvu poslala in priporočila. Na to se je takoj izvolil pripravljajni odbor in sicer gg. Martin Humek, nadučitelj na Bistrici, predsednikom, nadalje so bili izvoljeni v odbor Ivan Piber, Fr. Arh, Jos. Rauhekar, Iv. Berlic, Jan. Korošec in Iv. Rihteršič. Zajedno se je sklenilo, da se bo usta-

novni občni zbor vršil 17. februarja popoldne v šolskem posloplju. K zborovanju pošlje deželna zveza svojega zastopnika, ki bo predaval o pospeševanju tujkega prometa ter o ugodnostih, ki jih donša. Novo društvo v povzdigo prometa tujcev je za Bohinj živa potreba. Do sedaj se je pač nekaj storilo; a to nikakor ne zadostuje. Res, za pridobitev tujcev in letoviščarjev nikakor ne zadostuje samo lepa narava, tujcem je treba nuditi tudi drugih udobnosti: dobrih gostiln, lepih izprehajališč, pripravnih kopališč itd. Društvo čaka mnogo dela. Upati je, da z nepristranskimi in požrtvovalnim delom pridobi zaupanje pri ljudstvu in da bo svojo vzvišeno nalogo vršilo v kulturnem in socialnem pomenu v povzdigo naše divne kranjske Švice — prekrasnega Bohinja.

b Hud mraz je vladal pri nas 23. in 24. januarja. V sredo ga je bilo zjutraj 17 stopinj pod ničlo. V četrtek pa 22 stopinj. Na Bistrici celo 24 stopinj. Ni čuda, da prihajajo z drugih krajev novice, da vsled mraza odpadajo ušesa in nosovi. — Doslej pri nas še niso, kaj pa bo, še ne vemo. Mraz je nekoliko ponehal, vreme se izpreminja. Danes (26. jan.) celo polagoma dežuje.

b Sv. misljon imamo na Koprivniku. Vodi ga gg. lazaristi. Udeležba obilna. Da bi le seme, vsejano v misijoniskem času, tudi pogrnalo in rodilo. Bog daj!

b »Dekliška zveza« se je ustanovila v izobraževalnem društvu »Savica« v Srednji vasi. Pristopilo je precej deklet. Nove članice se vedno vsprejemajo. Dekleta, v društvo! Izobrazbe je potreba vsem!

b Mladenci izobraževalnega društva prirede 10. svečana igra »Krčmar pri zvitem rogu« in šaljivi prizor: »Kmet in fotograf«. Isti dan pa tudi dekleta šaloigro: »Pri gospodi«. — Kogar zanima, naj pride pogledat!

b Shod izobraževalnega društva bo v nedeljo, 3. svečana. Predavalo se bo: »O zgodovini obrtnega stanu.« Pridite polnoštevilno!

Novice iz blejskega kota.

Velik shod bo v nedeljo, dne 3. februarja, to je sv. Blaža dan, na Blejskem jezeru, kjer bo ob 10. uri slovesna sveta maša z govorom, po maši pa blagoslov sveč sv. Blaža in delil se bo tudi blagoslov sv. Blaža. Opozarjamo posebno zato, ker je jezero čezinčez zamrznjeno in se bo torej po jezeru lahko hodilo kakor po suhem. Celo pripelješ se lahko na saneh v cerkev, ako si slabih nog.

g Kako Bled raste. Hiš je bilo po posameznih vaseh: Leta 1890 Grad 90, leta 1900 121, leta 1906 143; Zagorice leta 1890 41, leta 1900 56, leta 1906 65; Zeleče leta 1890 34, leta 1900 50, leta 1906 53; Milno leta 1890 65, leta 1900 77, leta 1906 85; Rečica leta 1890 51, leta 1890 58, leta 1906 79, skupaj 281, leta 1890 362, leta 1906 425. Torej je zrastle v šestnajstih letih 144 novih hiš, in to ne kakih revnih kočic, ampak večinoma lepe vile premožnejših ljudi, oziroma vilam podobne hiše srednjepremožnejših domačinov.

g Ljudsko gibanje leta 1906. Rojenih je bilo 84, med temi trije mrtvorojeni; umrlo jih je 47, všteti so že omenjeni trije mrtvorojeni; utonili so štirje; oklicanih je bilo 22 parov, do poroke je prišlo le 9 parov; morda bo v novem letu več sreče.

g Avanzirala sta dva železniška aspiranta namreč gg. Josip Obad in Anton Veber, oba Slovenca, ki sta postala asistenta. Da bi se le tudi v skladišču kmalu naučili slovenščine!

b Kam pa prihodno nedeljo, dne 3. febr.? Po ledeni plasti v blejskega otoka milo cerkvico, kjer bo ob 10. uri služba božja in se bo delil Blažev blagoslov!

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Doba se nam poroča: V nedeljo, dne 3. februarja priredi tukajšnje k. s. izobraževalno društvo Gregorčičev večer. Na vsopredru ima: Govor, pete in deklamacije Gregorčičevih pesmi. Za slavnostnim delom sledi vesela enodejanka »Stric Matevžev god«, ki jo je napisal eden izmed društvenikov sam. Ta večer obeta, da bo lep, zanimiv in zabaven. Društveniki in drugi, pridite in pogledite!

Dolenjske novice.

Iz Šmarja pod Ljubljano.

d Na peč je umrl. Pri Sv. Križu je te dni izdihnil mladenič Anton Zevnik, star dvajset let. Znan je bil po svoji pioničnosti in marljivosti. Nosil je pa v sebi že dolgo vrsto let bolezen, ki ga je slednjič položila in umorila. Na večer previden, je zlezel na peč, kjer je do 4 ure mirno počival. Nato pa je pol ure molil, končal s križem in umrl. — Lepa smrt po lepem življenju!

d Prvi slučaj, da se bo kolektura odkupila, se bo menda prigodil v šmarski občini. Znani Ogorelec iz Skofelje je namreč v ta namen vložil prošnjo, ker je pri občinskih volitvah propadel z vso svojo liberalno žlahto po Šmarju in Grosupljem.

d Mladoslavenec. — Za luteranskim pastorem je začel po naših krajih metati svoje stare mreže liberalni agent Zalokar, doma iz Lašč, sedaj pa v službi umirajočih ljubljanskih liberalcev. On ponuja liberalni časopis z imenom »Mladoslavenec« in slepari ljudi, češ, da ima že veliko naročnikov. Ta »Mladoslavenec« je res še prav mlad, ker so ga ljubljanski liberalci šele zadnji čas začeli siliti med svet iz tega namena, da bi liberalci pri prihodnjih volitvah od mrtvih obujali. — Pa glej nesreče! Že na Skofelji je ta dolgi agent slabo naletel. Celo Ogorelčev ata, ki že od leta 1898 jemljejo liberalne arcnije, so rekli temu agentu: »Kaj, jaz naj postanem liberalen »Mladoslavenec«? Ker imam že sedem križev na svojih liberalnih plečih, ni več zdravila, da bi se po »Mladoslavencu« omladil!« — Ako torej tudi Ogorelčev oče na Skofelji tako mislijo, koliko bolj še mi, ki tudi za stare liberalce nismo prav nič marali!

d Veselega človeka se še Bog veseli: tako pravi naša Marijina družba in bo napravila prihodnjo nedeljo veselico s sledecim vsopredrom: Najprvo se bo oglasil gramofon in bo prepeval, dokler bo imel kaj sape; Nato se bo prikazal ljubek prizor, kako se samotna nunica pogovarja s svojim kanarčkom. Potem bo domači zbor pokazal, kaj se je novega naučil — slednjič pa bomo videli, kako se mora človek obnašati pri gospodi. Če boste prišli, ne boste slabe volje odšli!

Zaradi enega vsi. — Cene Ogorelec na Skofelji je vložil zoper kolekturo prošnjo na okrajno glavarstvo, naj jo po celi šmarski občini odkupijo. To je udarec za kmeta, ki mora založiti kapital, katerega ne bo nikdar več videl. Zato so se posestniki iz vseh vasi šmarske občine domenili in tudi poslali prošnjo s podpisani okrajno glavarstvo, naj ostane pobiranje po starem, ker kmet večjo svoto denarja težko ali sploh ne spravi skupaj, da bi jo založil. — Toda okrajno glavarstvo je prošnjo s podpisani posestnikov vrnilo, češ, da se na to prošnjo ne more ozirati, ker se mora po postavi odkup bira izvršiti, ne oziraje se na to, ali je to posestnikom prav ali ne. — Ljudje so razburjeni, ker bodo morali zaradi enega vsi trpeti in plačevati.

Belokranjske novice.

d Iz Dragatuša. Ker se me neopravičeno sumničji, da sem jaz popisal v št. 3. letošnjega »Domoljuba« neke čudne razmere med tukajšnjim učiteljstvom, tem potom izjavljam, da jaz dotične novice nisem pisal, niti do danes ne vemi, kedo da jih je pisal. Da se prizadeti potolažijo, prosim vljudno, slavno uredništvo »Domoljuba«, naj blagovolji potrditi, da jaz dotičnega dopisa nisem pisal. Pristavim pa, da so čudne in čedne razmere med našim učiteljstvom znane tudi v črnomaljski in viniški fari, znane krajnemu, okrajnemu in deželnemu šolskemu svetu, — in so vsi z njimi zadovoljni — torej — — — Dragatuš, dne 25. januarja 1907. Josip Novak, župnik.

(Op. uredništva: Potrujemo, da niste vi pisali onega dopisa. — Prejeli smo tudi od g. nadučitelja M. Kosec pismo, v katerem nam piše, da ga je dopisnik po krivici napadel in da je v dopisu navedeni izrek nanašajoč se na g. okrajnega glavarja neresničen. Mi nimamo vzroka dvomiti o tej izjavi g. nadučitelja. Ker ne maramo nikomur delati krivice, prosimo vljudno dopisnike, naj nam vselej poročajo golo resnico in naj opuščajo osebne napade.)

d V Starem trgu pri Poljanah bodo na pomlad gradili hišo za izobraževalno društvo in kakor pravijo, tudi za hranišnico.

d Predgradom so se godile razne nerodnosti 20. t. m., ko je bila tam sv. maša. Ako se v bodoče pripeti še kaj takega, bomo prišli z imeni na dan!

d V Poljanah dobimo vodovod. Potrebni smo ga. Želeli bi tudi železnice iz Kočevja. Potruditi se nam bo treba zanjo. — »Domoljuba« prav pridno prebiramo in tudi »Slovenca.« Lahko bi bilo še več naročnikov, ko bi vsakdo storil v tem oziru svojo dolžnost.

Iz litijskega okraja.

Zatičina. Pretekli teden se je vršila županska volitev za občino St. Vid-Zatičina. Izvoljen je bil dosedanji priljubljeni župan gospod Jožet Gorisek ml., zvest pristaš »Slovenske Ljudske Stranke«. Tudi ostali odborniki pripadajo v veliki večini tej stranki. — Uvedla se je zadnji čas v naši opatijski cerkvi še ena pridiga poleg jutranje ob 6. in one ob 10., namreč po osmi masi, k tej je prihajalo skoraj največ ljudi, sedaj slišijo tudi ti besedo božjo. — Gostilničar g. Ignacij Hrast je kupil nedavno hišo v Ivančini gorici, katero je imel sedaj v najemu. — Novo gostilno je otvoril preteklo nedeljo v bliž. kolodvozna g. trgovec Anton Rojec iz St. Vida. K otvoritvi je došlo jako veliko ljudi.

d Iz Višnje gore. Podpisani odgovarjam onemu dopisniku v »Domoljubu« št. 3, da je bil napačno informiran o višnjegorski šoli ali pa nalašč grdi krajni šolski svet vsled bližajočih se volitev. Ni res, da bi bil kateri učeneec prestavljen v ponavljajno šolo radi pretesnega prostora. Pač jih je nekaj prestavljenih iz tretjega v četrti razred. Ko bi bila šola pretesna, je na razpolago še en razred, tako da se onemu dopisniku in tistim »več faranov« ni treba bati za premajhno šolo. Dokler bo ta rod, ne bo več treba otrokom osobenkovati. Mislim, da bo večina otrok in starišev, katerim se bo zdelo, da že predolgo v šolo hodijo. Dopisnik tudi ne ve, da ko bi bila res premajhna, bi ne bil kriv temu krajni šolski svet, temveč v to poklicani državni tehnik. Končno še lepa hvala za dober svet, da naj se to šola podere pa druga sezida. — Za krajni šolski svet: Anton Jaklič, predsednik.

d Volitve v občini Kotredež pri Zagorju ob Savi so že zopet požrešnemu klerikalnemu zmaju priborile popolno zmago. V vseh treh razredih se bili poraženi nasprotniki. — Raz-

merje glasov je bilo tole: v tretjem razredu naši 42 do 44 glasov, nasprotniki 11 do 13, v drugem razredu naši 20, nasprotniki 8 glasov, v prvem razredu naša dva odbornika po 8, nasprotnika po 7 glasov, dva odbornika smo skupno volili v prvem razredu, ki sta dobila po 14 glasov. — Naj Vam, g. urednik, malo opišem, kako se je vršila volitev. Že začetek je bil prav imeniten. V volivno sobo pride med drugimi volivci tudi čemšeniški kaplan s pooblastilom g. župnika, ki je bil zadržan vsled opravila. »Kdor ni volivec, naj gre vun«, se zadere sedanji župan, hudogledi visoki Pintar ter misli pri tem na čemšeniškega kaplana. Ko smo opozorili volivno komisijo na § 4. 3. občinskega volivnega reda, ki govori: »Tisti, kateri bi šli z doma po kakih občinskih ali drugih javnih opravilih, imajo pravico postaviti pooblaščenca, da zanje voli«, je kar naenkrat postal g. Pintar prav prijazen nasproti kaplanu, rekoč: »Prosim, prinesite stol, naj se usede g. kaplan«. — »Vi ovce strižete«, tako je pozdravljal g. Pintar čemšeniškega kaplana; nazadnje so pa njemu postrigli neustrašeni volivci peruti. — Vprašamo Vas torej, g. Pintar, kako to, da svojih otrok, ki nima volivne pravice, niste odstranili iz volivne sobe, kako to, da je smel stari Sotenšek celo hrustiti se v volivni sobi, četudi ni volivec, kajne, g. župan, ki ste bili predsednik volivne komisije, tako znate vi izpolnovati socialdemokratsko načelo: »Za vse jednaka pravica«. — Ko so nasprotniki propadli v tretjem razredu, so se naravno tolažili z drugim razredom. Naj opozorim pri volitvah drugega razreda samo na dve nepravilnosti. Kdo more očitati pristranost g. župana, ki je kot predsednik volivne komisije pri nekem volivcu, ko je ravno začel voliti, agitiral, ter so zato v zapisniku črtali že voljene odbornike? — Vas, gospod Koprivec, pa opozorimo na § 8. obč. volivnega reda, ki pravi »da avstrijski samovlastni državljani smejo biti pooblaščen; do čim ste vi zahtevali, da more biti pooblaščen samo tak, ki je volivec. — Veliko jih je slišal g. Pintar, župan kotredeški, pri volitvah dne 19. januarja. Ker ni hotel n. pr. pri pooblastilu čemšeniškega kaplana verjeti, da bi bil g. župnik pooblastilo podpisal, mu zabrusi pogumni Znojilec: »Morda pa naš župnik ne zna jo pisati?!« — Tako smo končali občinsko volitev dne 19. januarja, pa ne popolnoma. Bili so že vsi odborniki izvoljeni, in sicer vsi naši; le še namestniki je bilo treba voliti v prvem razredu, kar uprizori županova hči rabuko ter se začne zaletavati v volivce; zdaj v jednega, zdaj v drugega. Volivna komisija, to opazivši, jo odkuri domov. Najbrže je bila županova hči nahujskana, da je to uprizorila, zato, da je imela volivna komisija vzrok v zadnjem trenutku volitve nekončane pustiti. Drugih surovosti med volitvijo ne bomo natanko opisovali. Volivci so se zgražali nad tem početjem. Prihodnjič, ako bodo še enkrat volitve, bomo še bolj temeljito s temi ljudmi obračunali. — Prihodnjič pa pozivljamo c. kr. okrajno glavarstvo v Litiji, naj pošlje k občinskim volitvam v Kotredež svojega zastopnika, ki bo nepristransko vodil volitev. Večina volivcev zahteva, da se nobena volitev več ne vrši v Pintarjevi hiši v Kotredežu, kjer nismo življenja varni. Mi zahtevamo, da pride prihodnjič k volitvam orožništvo iz Zagorja, ki bo skrbelo za red in mir. — Vi pa, volivci, le pogumno še v večjem številu prihodnjič na volišče; pokažimo Pintarju, da je on od nas odvisen, ne pa mi od njega. Bog plačaj vašo neustrašenost za dobro stvar, zlasti vam, pogumni Znojilci, ki ste se pokazali kot neustrašene katoličane.

d Za ves okraj. Iz Šmartna in okolice ljudje, zlasti dekleta, silijo v fabrike in rud-

nike na Nemško. A rojaki iz Vestfalskega nam pišejo v svarilo sledeče: Ne silite preveč na Prusko. Letos je prišlo sem več Slovencev, ki so bili opeharieni od agentov. Pritožili so se sicer na konzula, a kaj pomaga, ker obljubljenega plačila in stanovanja le niso dobili. Dne 1. novembra se je odpeljal spet neki slovenski agent Z. po delavce v Lubno, Hrastnik in Trbovlje. Pripeljal je sem okrog 200 delavcev z ženami in otroci in jim obetal, da ne bodo manj zaslužili kot 6 mark na dan. A mnogi ne znajo ne brati ne pisati in ne nemškega in tako zaslužijo komaj tri marke in 50 vinarjev na dan. Pomisliti pa je treba, da je tu velika draginja, sama hrana stane okrog 50 mark na mesec, kje pa je še vse drugo? Mi svarimo svoje rojake pred lahkomišljenimi selitvami. Kaj šele v verskem ozirju?!

d Zagorje ob Savi. Dobro so pomeli dne 19. januarja v občini Kotredež z liberalnim županom in njegovimi privrženci. Župan je strahno pogorel, zato ga je zadnje čase tako skrbelo. V tretjem razredu so dobili naši 44 glasov, županovi le 13 (torej že naprej nesrečna številka), zato pa v drugem razredu naši 20, njegovi 8 glasov. V prvem razredu je bila huda bitka. Pa tudi tukaj je župan propadel z 6 glasovi. Izvoljeni so torej: Jurij Cebin, Josip Lebar, Jakob Sotenšek, Martin Zupan, Mihael Ino, Peter Košir, Peter Polc, Matija Psaru, Josip in Franc Drnovšek, Josip Pirc in Valentin Učakar. Veselje veliko. Med županovimi pristaši je bilo tudi par pametnih mož, toda dandanes je že taka navada, da kdor drži z liberalci, gre skozi vrata. Razun v Smartnem so liberalci po celem Kranjskem tenpi.

d Vače. Umrl je na Dunaju naš rojak č. g. Jožef Močilnikar. Rojen je bil na Vačah dne 24. marca 1845 in v mašnika posvečen leta 1876. N. v. m. p.!

d Štanga. Kot povsod, je tudi pri nas mraz. Prišlo je v šolo šele osem otrok, a ljudje so zdravi. Lani jih je umrlo 8, poročenih so bili 4, rojenih pa 24. — Ker ni denarja, še nismo za šolo prostora kupili. — Draginja je tudi pri nas. — V pondeljek se je poročil ženin Žust iz znane rodovine Učakarjeve.

d Sv. Križ pri Litiji. Kdor zna rediti prešice, ta pa kaj priredi. Tak lep vspeli je imel pri nas g. Franc Miklavčič. Zredil je prešiča, ki je tehtal 313 kilogramov, samo špeha je imel 170 kilogramov in je vrgel 350 kron. Marsikateri bi jih vzeli rad.

d Glas iz okraja. Ljudstvo želi, da bi pri prihodnjih volitvah spomladi za našega poslanca kandidiral g. Franc Povše, ki je prijatelj našega ljudstva, znan, priljubljen in vpliven ter delaven poslanec.

d Sava. Za občino Št. Lambert je bila dne 22. januarja občinska volitev v Lešah. — V široki seti so pokopali Marijo Vozel iz Podbukovja. Zapušča 5 osirotelih malih otročičev, med katerimi je najmlajši star 12 dni. — Prenovil se bo veliki oltar v farni cerkvi. Neki Amerikanec je v ta namen daroval 180 kron. — Med Ponovičem in Savo so pred zadnjim mrazom cveteli teloh in trobentice. Res, pomlad v zimi.

Iz ribniškega okraja.

d Blagoslovljenje. V nedeljo 27. t. m. blagoslovil je gospod dekan iz Ribnice dva nova stranska oltarja v Loškem potoku. Altarja z reliefnima podobama Rožnivenške Kraljice in sv. Družine sta delo domačega umetnika gospoda Grošlja iz Selc. O delu o priliki še izpregovorimo.

Raznoterost iz Strug. Pri nas je občinski odbor sklenil pobirati naklado na žganje, in sicer za dobo 5 let, gotovo hvalevreden sklep, da stravno nekateri gostilničarji niso

prav zadovoljni z ním. — Posojilnica je tudi sklenila na korist ubožnih znižati obrestno mero za eno krono od sto, kajti mnenja je, da bogatini lažje utrpijo kot pa reveži, ki morajo denar na posodo prositi. Glejte veliko skrb za ubožne! — Pri spravljanju bukovih hlodov iz gozda sta ponesrečila dva vrla mladeniča precej hudo. Eden je moral iti v bolnišnico v Kandijo. Bog daj da bi kmalu ozdravela!

Iz velikolaškega okraja.

d Od Sv. Gregorja. Dne 28. t. m. se je poročil g. podnačelnik gasilnega društva Ivan Oblak z gđ. Angelo Rigerjevo. G. podnačelniku izrekajo najiskreneše častitke člani gasilnega društva Sv. Gregor.

d Dobra kupčija je letos pri nas za prešice. Lepi pitani prešiči stanejo 60 v funt žive teže. —

d Mladeničji na noge! Poglejmo po naši okolici, povsod opazimo koristna društva, karkoršna so kat. slov. izobraževalna društva, a žalibog le Gregorci smo premalo vneti za to koristno stvar. Torej na noge, pogum velja in osnujmo si izobraževalno društvo alj saj farno knjižnico, da pokažemo s tem, da smo zavedni Slovenci, ki hrepenimo po izobrazbi.

d Davkar vitez pl. Födransperg zapusti Lašče in pojde za davkarja na Vrhniko. Nam je žal za tako mirnim in postrežljivim gospodom.

d Velikolaške rodoljubkinje in rodoljubi so poslali glavni skupščini Ciril - Metodove družbe brzojavno to-le lepo pesmico:

Sovrag domovje kruti nam zatira
Na meji brat za bratom nam umira,
Tembolj ti, družba, cveti in rasti,
Omejnike da rešiš zle propasti.

Pesmico so poslali, toda kronice pa niso prav nič poslali odboru za leto 1905 in mi dvomimo, da bi bilo samo s pesmico »omejnikom« kaj pomagano. Toraj drugič pa kronice, pa kar brez pesmice!

d Pri sosedu imajo »mlade«! Naši sosedje Ribničanje so dobili »mlade«. Ti mladi liberalci so pa taki kot so vsi »mladi«. Ako opazuje mladega muca ali psička ali tudi mlado tele, vidiš, da vsa ta mladina kaj rada nagaja svojim starim. Tako tudi ti liberalni mladi nagajajo prav z veseljem svojemu »staremu« Tavčarju in drugim starim. Mladina se tudi rada priljuje in smučje okrog človeka, tako se tudi liberalni mladi smučjejo okrog naših vernih kmetov, da smukali so se še celo okrog duhovnikov. Se eno lastnost imajo skupno z »mladimi« živalimi tu »mladi« liberalci. Namreč priliznjeni in ljubeznjivi mladiči postanejo z leti ravno taki kot so njihovi stari. In tako bodo tudi mladi liberalci, ki jim zrastejo kremplji in rogovi, ravno taki nasprotniki vere in cerkve in kmeta kot so stari liberalci. Sicer bomo pa že še pokazali te prijatelje kmetov v jasni luči. Tudi »Naš List« je ravno toliko vreden kot je »Slov. Narod.«

d Iz Velikih Lašč. — Izobraževalno društvo je priredilo v nedeljo 13. t. m. predavanje v Dvorski vasi. Predavalo se je o pomenu združništva za kmetstvo ljudstvo.

d Društveni občni zbor je bil v nedeljo 20. t. m. Iz tajnikovega poročila posnemamo, da je imelo društvo v preteklem letu 6 gledaliških predstav in 7 predavanj. Predavali so: Golf o pomanjkljivosti pri naših organizacijah, dr. Lampe (dvakrat) o davkih in o pomenu katoliških shodov, Vencajz o zavarovanju, Ramovš o protialkoholnem gibanju, Kozelj (dvakrat) o gospodarski organizaciji in o zgodovini avstrijske ustave. — Pri volitvi so bili izvoljeni dosedanji odborniki: predsednik A. Škulj, tajnik M. Kozelj, blagajnik I. Ivanc, knjižničar I. Adamič. — Po občnem zboru je društveni tajnik predaval o bremenih kmetekoga stanu.

d Predavanje na Rašici priredi društvo prihodnje nedeljo in sicer pri Tomažinu. Začetek ob 3. uri popoldne. Predavalo se bo o zgodovini kmetekoga stanu.

d Društvena knjižnica šteje sedaj 400 knjig. Neki dobrotnik je daroval za knjižnico 100 kron, katera se v kratkem izdatno pomnoži. Društveniki segajte pridno po knjigah!

d Lov na mandro. Posestnik Josip Podlogar je šel v nedeljo 20. t. m. po sv. maši, pregledovat svojo zaraščeno hosto. Ko pride v sredo hoste zapazi neko sled od mandre, pogleda dalje in zagleda mandro skakati po snegu. Začne premišlevati, kako bi dobil to živalico v roke. Slišal je praviti, da je kožica vredna okrog 30 kron. Kar naenkrat se spusti mandra po nekem štoru ki je bil votel. Ona zleze v tisto votlino. Posestnik Podlogar misli, kaj bi mu bilo sedaj storiti! Naenkrat mu šine v glavo neka misel. Hitro sleče svojo suknjo, in jo natakne na vrh votlega štora in zaveže rokave. Kar zapazi, da ima stari štor dve drugi luknji. Kaj sedaj? Ne pomišlja dolgo, temveč sleče še hlače, dasi je bil precej hud mraz, zaveže od spodaj hlačnice in jih natakne na one luknje. Sedaj misli, da ima mandro že v rokah, nato dobi palico in začne izganjati mandro iz štora, ali mandra se nič ne premakne. Podlogar hodi okoli štora in premišluje, kaj naj sedaj počne. Ker ne vidi druge pomoči, odtrga si še eno hlačnico od svojih spodnjih hlač in zapali pod štorom misleč, da se bo sedaj mandri zakadilo pod nos in da bo skočila v nastavljeno past a bilo je še premalo dima. Sedaj odtrga še drugo hlačnico od spodnjih hlač in zapali tako, da se je mandri dobro pokadilo pod nos in, mandra skoči naglo v nastavljene hlače, jih vrže dol in vleče precej daleč po hosti. Podlogar teče ves preplašen skoro v Adamovi obleki za hlačami in, mandro. Predno pride do hlač, je bila mandra že iz hlač skočila in ušla . . . Ostal je Podlogar sam, mandra si je pa poiskala drugi štor ali drugi brlog, žalosten in brez spodnjih hlač se vrača Podlogar domov.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Meniškovas pri Toplicah. Shod v naši podružnici sv. Antona dne 17. t. m. je bil kakor lani tudi letos vključ s snegu in mrazu mnogoštevilno obiskan. Cerkev je bila prenapolnjena in tudi zunaj mnogo ljudi, ki niso mogli noter. Ta božja pot dobiva vsako leto več slave vsled uslišanih prosenj in obljub k sv. Antonu, pomočniku v reji in boleznih domače živine. Božjepotniki pridejo iz najmanj desetih župnij, bližnjih in daljnih. Cerkev dobi lepe darove v denarju in mesu. Meso se je takoj po dovršenem shodu prodalo potom dražbe za 72 gl., obhod okoli oltarja je donesel 121 gl. Vsem darovalcem bodi izrečena srčna hvala za njih radodarnost. Sv. Anton naj jim nadomesti s svojo priprošnjo pri Bogu. Tudi pridige v krepki domači besedi mnogo pripomorejo, da so shodi čimdalje bolj obiskani.

d Fara pri Kostelu. Ker od nas le poredko pride kak dopis v cenjeni »Domoljub«, moramo svetu naznaniti, da se je tu nad vasjo Kuželj našel izvrsten premog. Že pred več leti je stikal tod okoli neki davčni eksekutor. Ker se pa ni našla prava sled, so opustili iskanje. Sedaj se je pa resno oprijel tega dela vpokojeni učitelj g. Ivanetič, znan po svoji vodi »sičera«. Spravil je skupaj neko družbo, ki je založila 1.500 kron ter sedaj marljivo zasleduje. Kakor se sliši, bo premog izvrsten, le izvoz bi bil zelo težaven, ker ni nobene poti do tam, še manj pa ceste. Vas Kuželj šteje 35 hiš in dala bi se iz Petrinje čez Grivec, Gladloko izpeljati čez Kuželj lepa ravna cesta brez velikih stroškov. Vložili so že prošnjo na visoki deželni odbor, pa je bila odbita z izgovorom,

da pelje lepa cesta po hrvaški strani. Res je to, ali kaj nam pomaga hrvaška cesta, ko pa na naši strani še pota nimamo. Zato bomo morali še trkati, da se naši opravičeni želji ustrezne, saj smo tudi mi davkoplačevalci. Za danes naj zadostuje, oglašim se kmalu in morda bo že takrat premog popolnoma odkrit, kar vam bom z veseljem sporočil. Kuželjec.

— **Iz Šmarjete.** Predsednikom krajnega šolskega sveta je bil pri nas enoglasno izvoljen vlč. gospod župnik A. Zaman. Čast zavednim možem! — Mraz je pri nas zelo hud. Otroci prav malo pridejo v šolo. Bojimo se, da pognije ozimna žetev, da popokajo trte. Bog nas varuj! — Pa četudi je zima, ne spimo zimsko spanje. Saj vprav zadnji čas smo začeli prizadevati se, da vzbudimo zanimanje za »Katoliško izobraževalno društvo«, ki je sicer že zdavnaj ustanovljeno, pa je bilo nekam bolj mrzlo. Fantje in moške le več veselja za to tako koristno stvar! Cim večja udeležba bo, tem bolj bo društvo napredovalo. Proč z vsemi pomisleki in predsodki! — Naša »Cebelica«, ki je imela leta 1906 2249 K 60 vin, v prometu, tudi pozimi pridno nabira. Nobena fara naj bi ne bila brez nje! — Da se »Domoljub« pri nas precej pridno bere, ni treba omenjati. Važen napredek, hvalevredno pa je, da je začel trgovec g. Avg. Streiner prodajati sobotnega »Slovenca«. Gledajte, kljub temu, da gotovim osebam ni bilo všeč, jih proda 20 do 25 izvodov. Da bi le v obilnem številu segli po njem in se navzeli tako edino pravega duha! — Zdaj bi lahko navedli še marsikaj, kar bi brez dvoma zanimalo cenjene bralce. Pa nočemo, da se nam ne bo očitalo, da smo škodoželjni, da komu slabo privoščimo! Z res čutečim, pomilovalnim srcem pa moramo reči, da se na lastne oči prepričujemo, kako resnične so besede: »Prevzetnost hodi pred pačcem.« Dal Bog, da bi vsaj za naprej si vsi zapomnili da se s poštenostjo najdalje pride, pa da »odvezo« le tisti dobi, ki je je res vreden.

d Iz Dobrepolj. Naše novo izobraževalno društvo je privedilo 20. t. m. prvo svojo veselico, ki je zelo lepo uspela. Spočetka je bil namen društva, prirediti veselico brezplačno, toda prišlo je toliko ljudi, da še začeti nismo mogli. Eden je že omedlel. Zato se je predstavila vršila 20. t. m. Dohodkov je bilo čez 120 K. Kar je ostalo dobička, se bo porabil za knjižnico. Tamburanje in petje je ljudem zelo ugačalo. Deklamirala je Antonia Blasnikova S. Gregorčičevo »Jeftejevo prisego« prav razločno in glasno. Predstavljali sta se dve igri: »Strast vodi v propast« in »Krčmar pri zvitem rogu«. Posamezne uloge so bile v dobrih rokah. Najbolj je pa ugačal komičen prizor: »Simplicij Zolna«. Ljudje so se dovolj nasmejali. Mladina je pa spoznala, da je na svetu še kako drugo veselje, kot »harmonika«. Nazadnje je še pri srečolovu odnesel marsikdo lepe dobitke. Društvo je s prvo predstavo zadovoljno, upamo, da so bili tudi vsi navzoči.

Notranjske novice.

Vipavske novice.

n Iz St. Vida. Kat. slovensko izobraževalno društvo v St. Vidu na Vipavskem je imelo 20. t. m. občni zbor. Navzočih je bilo precejšnje število članov in članic. Izvoljen je bil nov odbor. Volitev se je vršila pismeno in brez vsake agitacije. V odbor je bilo izvoljenih šest tovarišev-članov in ena tovarišica-članica. Med temi je bil posebno odlikovan tovariš Jožef Zgur iz Podbrega, kmetski mladenič in posestnik, kajti vsi so mu dali svoje glasove. **Prav veselo smo zaključili občni zbor v trdni**

nadi da tudi društveni tamburaški klub »Zarja« na novo oživi. Upamo, da se bo sčasoma v društvu oglašil tudi pevski zbor. Če Bog da, zapeli bomo tako, da bo odmevalo daleč, daleč po širni domovini, do ušes vseh »Domoljubovih« čitateljev.

Ildrijske novice.

n Ob novem letu nas je zapustil žandarmerijski stražmojster g. P. Zicherl ter odšel na novo mesto v Vodice. G. Zicherl je bil nepristranski in pravičen v službi, prilazen do vsacega, sploh popolen mož na svojem mestu. Želimo, da bi dobili njemu enakega naslednika!

n Kristan je farbaj na shodu v Črnem vrhu o slabem stanju idrijskega krščanskega gospodarskega društva. Fant išče blažilnega sočutja svojemu konsumu. Krščanskemu gospodarskemu društvu pa ni treba v nobenih zadevah milostljive podpore od Kristana, ker se isto počuti boljše v svojem dobrem vsestranskem stanju, nego lepi Tonček v svoji koči.

n Javen shod je imelo katoliško politično društvo za Idrijo 20. januarja, pri Didiču. Dokaj moč je prišlo poslušati razlaganje nove volivne postave. Kristan seveda ni manjkal, kakor nikjer ne manjka, kjer ga treba ni. Da je delal Tonček k predavanju nespadajoče neslane opazke, pa za te tudi dosti gorkih slišal, ni treba omenjati. Kristan se pač ne razume na drugo, kakor samo na »šveflanje«. Vodstvo tega društva bomo naprosili — če ne bo drugače — naj napravi le društvene shode, ker ne maramo Tončka poslušati, ampak želimo od naših govornikov poduk sprejemati. Kristan naj pa pridiguje v lastnih društvenih prostorih ali pa v pivovarni pri črnem orlu svojim ovčicam, kar mu je ljubo in drago. — Naj bi se raztolmačila pravila bratovske skladnice tukajšnjim rudarjem, želel je neki mož na tem shodu. Kristanu ni bila ta zahteva povoljna, češ, da o tem on že predava. — Mogoče res, a vendar dvomimo, da bi jih Tonček razumel sam. Drugi njegovi pristaši mu jih pa tudi ne morejo razložiti, kakor smo v nedeljo mogli opaziti po osebah, ker so pravila vendar težko umljiva. Sicer pa Kristan lahko razlaga, kar in kakor hoče; našim možem se bo pa mogoče vendar želja izpolnila.

n Posvetovanje za železnico je bilo dne 25. januarja v občinski dvorani. Sešli so se župani idrijskega okraja, pa tudi župana J. Hribar iz Ljubljane in K. Jelovšek iz Vrhnike. Najrajši bi moške prihodnjo idrijsko železnico zvezali z vrhniško. — Kadar bodo začeli delati, bomo že poročali.

n V c. kr. okr. šolski svet v Logatcu je po knezoškofijstvu poklican g. dekan iz Idrije Mihael Arko za dobo šestih let.

n Rudarska ljudska šola v Idriji je za nekaj dni zaprta radi kašlja in influence.

Iz reške doline.

n Na Suhorju so morali ob belem dnevju z lučjo iskati gospodje okr. šol. sveta v Postojni, da so dobili sebi enako vrednega kraj. šolskega nadzornika.

n Na Ostrožnem brdu so pa imenovali za to častno mesto moža, ki se piše za Franjo Masla. Svojo veliko ljubezen do šole je ta naprednjak pokazal s tem, da je vzel iz šole svojo deklico, ki ni niti enajst let stara in niti ni pet let v šolo hodila.

n Nesreče. V Ostrožnem brdu si je zlomil tilnik, padši po stopnicah starejšina Janez Gustinčič. — Nočni stražnik opekarne v Mali Bukovici Ivan Zlosel je padel z nekega hodnika tako nesrečno na vozni tir, da si je prebil lobanjo.

n Šest tednov prežona je prejel komaj 18 let stari Anton Kalc, ki je služil pri Brinšku v Trnovem za hlapca in je okradel svojega sohlapca koncem minolega leta za klobuk, telovnik in tri srajce in pa v Brinškovem hlevu spečemu delavcu Janezu Žitku žepno uro z verižico.

n Pogorel je velik del bistriške gmajne in precejšen del novozasajenega gozda na podnožju sv. Ahacija. O vzroku požara se še ne ve natanko, pač pa gre govorica, da so razni lovci zanetli ogenj.

Iz raznih krajev Notranjske.

n Iz Žirov. Pri nas smo začeli pred meseci zidati novo farno cerkev. Sneg nas sedaj ovira, a kakor hitro skopni, bomo takoj pričeli zopet z vožnjo potrebnega materijala. Da bi bili le vsi edini! Pri tem delu ne sme biti nobenega strankarstva, ker v slogi je moč. Ne verujte tistim, ki hočejo z raznimi sredstvi preprečiti zidavo. Nasprotniki cerkve nam ne bodo dali nikdar dobrega in pametnega nasveta. Pridno na delo, da čimpreje dobimo novo hišo božjo!

n Pevsko bralno društvo »Planinski glas« v Rovtahn nad Logatcem priredi v nedeljo, dne 3. svečana v gostilniških prostorih »Pri pošti« veselico. Na sporedu je petje, komičen prizor »Kmet in fotograf«, šaljivo srečanje in prosta zabava. Pri veselici sodeluje »Slovenska narodna godba« v Rovtahn. Začetek ob polu štiri. Vstopnina 40 vin. Ker je čisti dobiček namenjen v društvene namene, vabi vljudno k obilni udeležbi odbor.

Katoličani na Grškem. Na Grškem je 40 tisoč katoličanov, ki imajo 109 duhovnikov, 189 cerkva ali kapel, dvoje semenišč, 52 katoliških šol in 7 katoliških dobrodelnih zavodov. Katoličani so razdeljeni v tri skupine: Cikladijski pod nadškofofom v Naksosu, Joniški otoki pod metropolitom v Korfu in kontinent pod ve in Grkov pravoslavni cerkvi, ki nima, kakor tudi na Ruskem ne, najvišjega poglavarja, marveč jo vodi sinoda, ki je predseduje atenski pravoslavni metropolit.

Primorske novice.

Liberalna stranka na Goriškem je na robu propada. Da bi se še nekaj časa ohranila, je sklical v četrtek 24. t. m. Gabršček zaupni shod v Gorico. Bobnali so na vse mogoče načine in vabili na vse strani, a prišlo je vseh skupaj okrog 250 oseb na shod, med temi smo opazili največ škričev, učiteljev, ki so vedno prvi, kadar se gre zoper ljudstvo in pa nekaj zaslepljenih kmetov. — S Krasa in Vipavskega ni bilo skoro nobenega na shod. Prvi je govoril dr. Treo, ki se je zgražal nad pobožnostjo slov. ljudstva. Gabršček je zahteval svobodno šolo. Franc Kocijančič je kvasil o liberalnem narodnem gospodarstvu itd. Nazadnje se je sestavil odbor liberalne stranke, v katerem sede vsi liberalni advokatje, nekaj učiteljev in par kmetov, katere pomilujemo, da se dajo izbrabljati v protiverske namene, za katerimi gre liberalna stranka na Goriškem, kar je očitno priznala. Ljudstvo bo že pri volitvah pokazalo, v čigavem taboru je, v Kristovem ali v framasonskem in ne motimo se, če že zdaj prorokujemo, da se bo odločilo za Krista.

Avtomobil v poštnem prometju med Bovcem in Sv. Lucijo. Bovško županstvo je dobilo od vlade vprašanje, če bi prispevalo primeren znesek za nabavo avtomobilov v svrhu

poštnege prometa med Bovcem in Sv. Lucijo. Županstvo je že v tem zmislu skeptično in je skoro zagotovljeno, da začno že z julijem voziti po trije avtomobili na dan.

Neusmiljena mati. V Trstu je zapazil neki počtni uslužbenec, da leži za ograjo okoli iuteranske cerkve prislonjen mali zavoj, iz katerega je molela mala nožica. Kmalu so, ko je prišla policija, lahko dognali, da je v zavoju bilo povito v navaden papir truplo novorojenca ženskega spola.

Lov na tatove. Jospej Katar. Skrinjar so tržaški tatovi ukradli v ulici delle Porte dragocenosti v vrednosti 1000 K. Tatove so zasačili, ko so mislili oditi, na cesti je hitel za njimi policaj v divjem diru po vseh mogočih ulicah, vendar so pa tatovi ušli.

Zavod svetega Nikolaja v Trstu. Meseca decembra minulega leta 1906 smo odpisali mnogo »Pozivov na usmiljena srca« da nam pomagajo oteti zavod. Prkrali smo in milo prosili, ker smo bili v veliki zadregi. Po izkazu darov, katere danes priobčujemo, je razvidno, da bje po širni Sloveniji se mnogo src, ki čutijo z nami. Uverili smo se, da je še mnogo slovenskih src, ki imajo usmiljenje do revnih slovenskih služkinj. Primanjkljaj, koncem meseca novembra se je znižal; koncem decembra od 339 K 44 v do 274 K 43 vin. »Zavod« se tedaj zopet dviga. Danes na novo kličemo usmiljenim srcem: Pomagajte, pomagajte, da vsi primanjkljaji in dolgovni popolnoma izginejo, ter se utrdi toliko kapitala, kolikor ga je za ta važni »Zavod« neizogibno potreba. Verujte nam, da prav neradi beračimo, toda »sila kola lomi.« Ne moremo in ne smemo pustiti da propade ta dom slovenskih služkinj v Trstu. Vsem, ki so se odzvali našim pozivom kličemo iz srca: Stotero, tisočero plačaj Bog!

Stajerske novice.

Š Z Vranskega. Po dolgi, trajni in mučni bolezni je zapustil ta svet in se preselil v boljše ga prvi mladenič iz Marijine družbe Mihael Grabner. V najlepši dobi življenja v 21. letu je umrl. Dne 12. t. m. smo ga spremili k večnemu počitku. Lep je bil pogreb, katerega se je še precejšnje število udov mladeniške družbe udeležilo. Lepo hvalo dekletom, ki so se potrudile, da so tako lepo okinčale rakev. Večni oče jim bodi plačnik.

Kmečka zveza to je najvažnejši pojav pretečenega tedna. Nad 500 spodnještajerskih kmetov se je sešlo v Mariboru v ponedeljek 21. t. m. in tam so osnovali ob velikem navdušenju kmečko zvezo. Ta bo delovala edino le v korist kmečkega stanu. Ravnala se bo po starem geslu: Vse za vero, dom, cesarja. Pri prihodnjih volitvah za državni zbor bodo kmetje volili le take poslance, ki bodo kandidirali na program te zveze. Zato ne bo prostora tu za liberalce, ki so nasprotniki kmeta, a se mu sedaj prilizujejo, da bi vjeli nekaj poslaniških mandatov. V lepem govoru je opisal naš dični dr. Jankovič rane kmečkega stanu, katere mora ozdraviti nova zveza. Razložil je delovanje zveze: 1. Razdloženje kmečkih posestev. 2. Zabraniti razkosavanje zemljišč. 3. Da se odpravi krivični zem. davek. 4. Prepove uvoz živine in mesa. 5. Starostno zavarovanje kmečkih delavcev. 6. Zavarovanje cen. 7. Zadrugištvo (ustanovitve slov. kmetijske družbe). 8. Razbremenjenje občin šolskih in cestnih stroškov. 9. Nadaljevalne šole. 10. Prodajanje kmečkih pridelkov vojaškim oblastim. Zveza pa hoče tudi skrbeti, da ohrani kmetstvo ljudstvo zdravo na duši in na telesu in zvesto Bogu in domovini! (Burno ploskanje

in živijo-klic!) Volltev odbora: Poslanec dr. Korošec predlaga, da se izvoli za predsednika »Zveze« naš dični kmečki poslanec Ivan Roškar. Se sprejme z navdušenjem. Gosp. župnik Medved predlaga sledeči odbor, ki se izvoli z vsiklikom soglasno. Odborniki so gg.: Franc Pišek, župan, Orehova vas; Mlaker, župan, Hošnica, Franc Nidorfer, veleposestnik, Zalec; dr. Fr. Jankovič, poslanec, Kozje; dr. Anton Korošec, poslanec, Maribor; Franc Pajdaš, veleposestnik, Zdole; Jakob Zemljič, veleposestnik, Radenci; Franc Rakun, župan, Rečica; Josip Schöndorfer, kmet, Stari trg; namestniki: Jakob Bovha, veleposestnik, Kozje; Janez Rudolf, posestnik, Konjice (ok.); Avgust Cof, posestnik, Smarje; Karol Robar, posestnik, Majšperg; Ignacij Stross, posestnik, Trbovlje; Josip Rebov, posestnik, Teharje; Martin Cerjak, Rajhenburg; Franc Zebot, mlad., Št. Ij v Slov. gor.; Filip Galunder, kmet, Sv. Križ nad Mariborom; Josip Koser, poštar in posestnik, Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah.

Š Kletarski tečaj v Mariboru se priredi na vinarski in sadjarski šoli, tako smo brali med inserati v zadnjem »Gospodarju«. Pristavljeno pa je, da je tečaj nemški. Za Boga, za koga je pa namenjen ta tečaj? Ali morebiti za gornještajerske kmete? To je škandal, prirejan na slovenskem Štajerskem nemške tečaje. S tem se samo naši kmetje za norca imajo!

Koroške novice.

»Jugoslovanska čitalnica« v Mallnitzu na Gorenjem Koroškem. Piše se nam: Naznanjamo s tem, da smo ustanovili »Jugoslovansko čitalnico« s petjem in tamburanjem, čisto med trdimi Nemci. Društvo ima namen izobraževati in vzbujati k narodni zavesti vse naše že toliko v narodnem oziru pogubljene delavce. O delovanju in o uspehih boče društvo vedno javljalo.

V varstvo zanemarenih otrok. H kongresu za varstvo zanemarenih otrok, kateri se boče vršil 18., 19. in 20. marca t. l. na Dunaju, boče tudi koroška dežela poslala svoj odbor. Posvetovanje radi tega se je že vršilo v posvetovalnici deželne vlade v Celovcu. V odbor so voljeni deželni predsednik baron Hein, kot načelnik, in baron Aichelburg kot načelnikov namestnik. Ker je varstvo otrok na Koroškem izmed drugih kronovin najbolj zanemarjeno, je želeli, da bi se odbor vedno zavedal svojih dolžnosti.

Kmetijska družba na Koroškem je imela koncem pretečenega leta 8169 udov, to je 30 odstotkov samostojnih kmetovalcev.

Zopet žrtev Vrbskega jezera. Dne 18. januarja je utonil v jezeru pri Loreto neki deček, kateri se je predaleč upal po ledeni plošči, katera se je pa udrla. Pa tudi ni čuda, če se kaj takega pripeti. Kljub vsem svarilom so nekateri tako predrzni, da vedno silijo po slabo zamrznjenem ledu na jezero, ki je, akoravno je že bilo docela zamrznjeno, še vedno le s tanko ledeno skorjo prevlečeno in ni upanja, da bi docela zamrznilo.

Cerkvene novice. Č. g. Dragasnik ne pride za kaplana v Črno, ampak za provizorja na Gozdanje. — Umrl je g. Jan. Zablatnik, župnik v Št. Iju. Župnijo Sv. Miklavž bo oskrboval č. g. Fr. Uraňsek, župnik v Zvabeku; pri oskrbovanju Suhe mu bo pomagal č. g. A. Vogrtnec, župnik v Libeličah.

Iz raznih krajev.

Trdni Bosnjaki. Iz Sarajeva poročajo: Imeli smo mraza 14 stopinj pod ničlo. Kljub temu so poskusali nekateri klubovati mrazu. Neki mož se je v mestnem kopališču kopal v mrzli vodi, neki drug mož je pa bosonog letal po mestu.

Izum za odpravljanje megle na morju. Tržaški ladjin strojevodja Micheuzzi je iznašel aparat, ki ga je mogoče zvezati z vsakim ladjunim strojem in z njim odpraviti na veliko danjavo meglo, ki je večkrat vzrok mnogih nesreč na morju. V Avstriji so se malo zmenili za njegov izum in zato ga je predložil angleški državi, tam je zanimanje zelo zavahno in poskusnje se že vrse s krasnimi uspehi.

Ponesrečena mati. Ana Matojčić iz Gudovca na rivaskem, ki je pejala svojo hčer v Pasterjev zavod v Budimpesto, je vstopila nazaj grede v križevcu v napacen vlak. Vlakovođa, ki je pregledaval listke, ji je zato zapretil, da jo boče dal zapreti. Zena se je tako prestrasila, da je skočila iz vliaka in prišla pod kolesa, ki so ji odrgala obe roki. Nesrečnica se nahaja v bolnici. Vzrok nesreče je sprevodniška sirovost.

Trinajsetno deklico so odpeljali. Na potovanju iz Karlovc v Reko je izgubila 13-letna deklica iz Luprane, ki se je vozila v družbi svoje matere. Odupana mati je deklico s pomočjo policije dobila v neki zloglasni hiši na Susaku.

Vesti iz Amerike. V Ely (Minn.) je ponesrečil v rudniku Stefan Lavrič, doma iz Kup pri Zaticini. — V Towerju (Minn.) je umrla Marija Slabe, doma iz Logatca. — V Clevelandu je ubil pri pretepu Urban Gradisar, doma iz Velikih Lasč, Franceta Savnika, doma iz Brezic na Stajerskem. — V Sparti (Minn.) je umrl 25letni Ivan Traven, doma iz Vodice pri Kamniku. — V Hopkintonu (Jawa) je umrla Ursula Cesar, doma iz Kota pri Semiču. — V Jolietu je ponesrečil v jeklarni 15letni Feliks Legan. — Franc Sinkovec, doma iz Gotne vasi, o katerem se je govorilo, da je mrtev, se je pojavil te dni kot lastnik »panorame« v Steeltonu. — V Calumetu je umrla omožena Katarina Vranešič. — Istotam je Ivan Ovsenik tako nesrečno izpodrsnil, da si je zlomil nogo.

Vesti iz Amerike. Janez Caprin (Aldridge, Park Co.) svari pred neko Josipino Rozman, ki jo je poročil po nagovarjanju njegove svaka in sestre. Njen svak Camer ga je ogoljufal za večjo vsoto denarja in nato izginil. — V Barbertonu (Ohio) je napadel in umoril baš na sveto noč neki Anglež 19letnega Ivana Kastelica, doma iz Zaloga pri Škofeljci.

Potres na Jamajki. Nekemu ameriškemu listu se poroča o potresu v mestu Kingston sledeče: Potres je nastal naenkrat. Sunki so se ponavljali 36 ur. Mesto se je zibalo kakor ladja na razburkanih valovih. Že pri prvih sunkih so se zrušila poslopja in celo mesto je bilo zavito v prah. Prebivalci so kričali in jokajoč zbežali na prosto, marsikateri ranjen od padajočega kamenja. Mnogi pa so ležali pokopani pod razvalinami. Ko je razgnal veter nastali prah, vzdigoval se je iz mesta črn dim, iz katerega je visoko proti nebu plapolal ogenj. V par minutah gorelo je celo mesto. — Kapitan ameriške ladje, ki je šla na pomoč na Jamajko, poroča, da je celo obrežje otoka Jamajka izpremenjeno in da je v bližini Kingstona velik del zemlje pod vodo. Mesto Kingston se glasom brzozavnih poročil poীগoma, toda vidno pogreza v morje. Trgovski del mesta je že popolnoma preplavljen.

Govor dr. Zitnika v državnem zboru.

Vipavska železnica.

Poslanec dr. Zitnik je rekel v razpravi: Ker je že pozna ura in zbornica utrujena, hočem prav kratko izvršiti svojo nalogo. Najprvo izrekam v svojem in v imenu tovarišev živo obžalovanje, ker vlada že leta in leta naravnost zanemara Kranjsko glede na lokalne železnice. Danes dovolimo mnogo železnice za razne dežele, za Kranjsko nobene. Vlada naj ne kaže na železnico Št. Janž-Trebnje, ker ta železnica se bode zgradila s popolno zasebnim kapitalom, država ne bode prispevala niti reparja. Zato opozarjam vlado, naj vsaj poskrbi, da se čimpreje zveže Kamnik s primerno točko železnice Dravograd-Velenje-Celje.

Kot notranjski poslanec pa opozarjam vlado v prvi vrsti na vipavsko železnico. Z zakonom z dne 21. julija 1896, št. 141, je bila zagotovljena državna garancija za 30,4 km. dolgo železnico od Gorice do Ajdovščine, katere stroški so bili proračunjeni na 1,635.000 kron. Za to železnico je goriski deželni zbor dovolil 200.000 kron za glavinske delnice, občine pa 100.000 kron. Ta železnica pa je ostala neizgotovljena zagata sredi lepe vipavske doline ravno pred pragom kranjske dežele. Raznoteri razlogi pa govore za to, da se ta železnica podaljša skozi kranjski del vipavske doline mimo Razdrtega do Postojne. Vlada sama je leta 1896 v dotični prilogi tako-le utemeljevala to železnico: »Nameravana lokalna železnica, za katero se živo zanimajo vsi interese, ima glavni namen, da izboljša in povzdigne gospodarske razmere v vipavski dolini. Prebivalstvo te doline se največ peča s sadjerejo in vinorejo. Ravno ti dve panogi poljedelstva že mnogo let trpita in pešata vsled slabih prometnih zvez z vnanjimi trgi. Le železnica more znižati transportne stroške ter lepemu vipavskemu sadju in dobremu vinu zvišati cene na oddaljenih trgih ter revnemu kmečkemu prebivalstvu primerno poplačati njegovo delo. Kakor poljedelstvo trpi v vipavski dolini tudi industrija. Nova železnica bode gotovo izboljšala te razmere ter omogočila tudi boljšo uporabo državnih gozdov. Vipavska železnica bode služila v prvi vrsti krajevnim koristim, v drugi vrsti pa tudi v prometno-političnem oziru. Delna proga do Ajdovščine je le začetek zveze med Gorico in Postojno. S to železnično zvezo bi se izpopolnilo železnično omrežje na jugozapadu države. Zato so bile že prej zgradbi od Gorice do Ajdovščine merodajne določbe za glavne železnice.«

Pri rokah imam odgovor železniškega ministrstva z dne 13. novembra 1906 upravnemu svetu vipavske železnice z ozirom na komisijski ogled, ki se je vršil dne 18. in 19. aprila minolega leta. Ministrstvo odgovarja namreč, da dovoli koncesijo za podaljšanje železnice, a za sedaj samo do Vipave. Pripomni pa: »Skoraj vsi interesovani krogi so se izrekli, da bode železnica le tedaj donášala večje gospodarske koristi, ako se ne podaljša le do Št. Vida, ampak do Postojne ob Južni železnici.«

Torej vlada sama prizna, da se mora vipavska železnica podaljšati in zvezati s Postojno. Te dni sem dobil iz Vipave dve prošnji, na železnično upravo in vojno ministrstvo. Podpisanih je 12 občinskih zastopov v vipavskem sodnem okraju, ki prosijo, naj se železnica podaljša. Z dovoljenjem gospoda predsednika hočem prečitati nekaj odstavkov iz prošnje. **Občinski zastopi pišejo:** »Glavni trgi

naših pridelkov so Ljubljana in severne pokrajine, Gorenja vipavska dolina je navezana na Ljubljano, kjer so tudi višji deželni uradi. Za podaljšanje železnice govori tudi strateški moment, torej vojaški oziri, kar je izrecno priznal tudi bivši načelnik generalnega štaba, fcm. Beck. Res je sicer, da bi krajevne razmere, hude strmine podražile železnico, ko bi se zgradila ob Nanosu. Opozarjamo pa, da bi se mogla železnica primerno zgraditi po takozvanem »Pasiem repu«, ki se od Št. Vida polagoma vzdiguje do Razdrtega. Od Razdrtega pa do Postojne bi krajevne razmere ne delale nobenih ovir in težav.«

Z ozirom na to sicer kratke, a stvarne opazke predlagam:

»C. kr. vladi se naroča, naj čimpreje ukrene vse potrebno, da se zagotovi podaljšanje železnice od Ajdovščine po vipavski dolini na Kranjskem do Postojne ob Južni železnici; v to svrhu naj vlada že bodoči zbornici predloži dotični načrt zakona.«

Prosim, naj visoka zbornica sprejme to resolucijo, ki naj jo železnična uprava tudi takoj resno upošteva. (Živahna pohvala.)

Zbornica je odobrila vse označene zakone in predložene resolucije.

Drobtine.

Prva pomoč pri zmrznjenih. Zmrznjenec se ne sme nikoli nesti v zakurjeno sobo. Sleči ga je treba na prostem ali znotraj v mrzlem prostoru. Nato je najboljšo, če se pokrije s snegom in puste pri tem usta in nos prosta. Kjer ni snega naj se zavije v mrzle mokre rjuhe. Z otrpnenimi udi je treba previdno postopati, da se kateri ne zlomi. Če postajajo zopet prožni, jih je treba rahlo drgniti s snegom ali mrzlim obkladkom. Priporočljivo je tudi drgnjenje z aromatičnim spirantom. Ko se truplo malo ogreje, je treba položiti zmrznjenca v mrzli sobi v mrzlo posteljo. Če ne prične sam od sebe dihati, naj se to posreduje na umeten način. Ogrevajoče tekočine (črna kava, čaj, konjak) je dajati le zelo previdno in le takrat, če se stanje vidno zboljšuje. Rešitev se večkrat posreči, če je truplo že več ur otrpnelo.

Mačka dedinja. Iz Nevjorka se poroča: Maček po imenu Pinklin je poginil v Pensilvaniji in je zastupil svoji tovarišici mački 100.000 kron. Obema živalicama je zastupil v oporoki milijonar Dilley skupno dvesto tisoč kron pod pogojem, če pogine ena teh živalic pripade njen denar preostali mački. — So pač čudni nekateri ameriški milijonarji.

Na Nemškem obsodijo tudi cesarja. V okolici Intersburga je dovolil cesar Viljem krčmarju Kallwertu, da postavi gostilno poleg njegove ceste, a se je pozneje premislil. Krčmar je nato cesarja tožil. Cesar je bil pred sodiščem obsojen. Proti cesarju je pred sodiščem zmagal obrtnik.

Materinska ljubezen. Pred neko ameriško sodnijo se je vršil naslednji pretresujoči dogodek. Neka mlada vdova je živela v taki revščini, da sebe in deteta ni mogla več preživljati. Baš ob tem času pa ji je ponudil neki zelo bogat zakonski par brez otrok za dete visoko odkupnino z obljubo, da se bo godilo detetu v bodoče kar najboljšo. Prisiljena od stiske je mati v to dovolila, a ko bi morala pred sodnijo podpisati pogodbo, je vrgla od sebe pero, vzela svoje dete in odšla. Sodnik je na to ukazal, naj sežgo vse te zadeve se tičeče akte, češ, da se mora v tem slučaju sodišče ukloniti pred materinsko ljubeznijo.

Vzorna ječa. Ječa v mestu Nashville v Indiani šteje samo enega jetnika. Piše se de-

tičnik Turpin in je zaprt zato, ker je napravil v pijanosti nekaj škode. Obsojen je bil na 250 dni, a ker je sam v ječi, se ni zdelo občini vredno, da bi mu držala paznika in mu je izročila ključke od ječe. Turpin se zapira sam. Za hrano dobi potreben denar, s katerim hodi zjutraj na trg, kjer si nakupi potrebne hrane. Potem se vrne v ječo in se zaklene. Ker je na ta način tudi oskrbnik ječe, zahteva od občine, da ga zato primerno plača.

Občutki pri umiranju. Zanimivo je, kako je profesor dr. Nothnagel opisal občutke človeške, kadar umira: Ako je človek zadet od kroglice, umira brez bolečin. — Utopljeni, katere so z umetnim dihanjem zopet vzbudili, pravili so, da so čutili med tem nekaj prijetnega. Pač pa so oni, ki so se utapljali v morju, tožili, da so čutili pri utapljanju nekaj težak čut v prsni, kateri izvira od slane morske vode. — Osebe, ki so pale iz višine v propast, trdile so, da niso čutile nobene bolečine ob slučaju padca, niti kadar se bi ob čem tresčile. — Najhujše muke baje provzročila smrt od trganja divje zverine. Ljudje, ki so zverem utekli, pravijo, da niso čutili pri napadu nobenih bolečin, temveč je naskok živali napravil jim takšno omotico, da niso čutili ničesar več. Po izkruvanju so moči pošle, kakor pravijo, brez bolečin. — Po razlaganju dr. Nothnagelna je resnično telesno umiranje plašljivo ali strašno le v malih slučajih, to pa najbolj pri požaru ali drugačnem mučenju. Ta pogled na okoli, da baje napravi na umirajočega najhujši vtis, kateri ga zabolí najbolj v srec. — Toliko pripoveduje sloveči dr. Nothnagel, kateri se je v tej zadevi naišač mnogo brigal in učil.

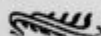
Narodno gospodarstvo

Zakaj ne smejo žganjski kotli več imeti dveh hladilnih cevi? Financarji zahtevajo od gospodarjev, ki imajo kotle z dvojno cevjo, da dajo kotle predelati na eno samo cev. Ta zahteva je pa res čudna! Cemu in kako se morejo taki stroški gospodarjem nakladati, vsaj je znano, da popraviljanje in predelavanje kotla je precej draga stvar. In poleg tega — so kotli z dvojno cevjo gotovo boljši. Tak ukaz je menda izdalo c. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani, češ, da postava z dne 17. julija 1899 govori le o tacih kotlih, ki imajo eno samo cev. Pa sedem let sem je bilo dobro; sedaj pa naj kmetije, ki morajo vže tako skoro tretjino več davka plačati kakor prej če nekaj domačega sadja porabijo, nekaterim uradnikom na ljubo še kotle popravljajo! Sicer smo mnenja, da se je število žganjarskih kotlov v deželi preveč pomnožilo, a v tem oziru sedaj — se kmetu godi krivica. Mi svetujemo, naj gospodarji puste za enkrat vse pri miru; morda se bo dalo doseči, da se ta ukaz razveljavi. Pisec teh vrstic se je že obrnil do enega državnih poslancev, da posreduje v finančnem ministrstvu.

Kako skrbe na Nemškem za domače naselbine. Na severnem Nemškem je precejšen del sveta v rokah velikih posestnikov. Ker pa pri sedanjih sprememljivih ekonomičnih razmerah tudi nim pogosto trda gre, zato prodajajo svoja posestva, katera na Nemškem pokupuje naselbinska komisija. Ta parcelira posestvo in naseli na njim samostojne manjše posestnike. Tako so na Brandenburškem in Pomerskem pokupili 163 velikih posestev, ki merijo 82.349 hektarov. Iz teh so napravili 2534 rentnih zemljišč, ki imajo 40.758 hektarov. Naseljenih je na teh novih posestvih 21 tisoč ljudi, ki rede 4700 konj, 16.000 glav živine in 26 tisoč prašičev, torej veliko več, kakor so redili živine prejšnji lastniki veleposestniki. Naselbinska komisija skrbi tudi za

dobrodelne naprave. V 51 vaseh je ustanovila knjižnice; poleg tega razdeli vsako leto več pručnih in zabavnih knjig. Napravila je 65 hranilnic in posojilnic, osem mlekarn in eno mlatilno zadrugo. Dalje skrbi za povzdigo živinoreje in sadjereje s poukom in vzornimi napravami.

Posnemanja vredno. Pri nas rasto gostilne, kakor gobe po dežju. Saj imamo slučaje, ko hočeta v isti družini imeti mož in žena svoj patent — svojo gostilno. Obrtne oblasti pa seveda rade dovoljujejo koncesije za gostilne! Vse drugače postopajo drugod! Par vzgledov. Na Nemškem je okrajni zastop v Hainu sklenil, vpeljati davek za dovoljenje gostilniške obrti. Pri prepisu ali novem dovoljenju se bo pobiralo 300 do 2500 mark (1 marka = 1 K 20 h) davka, pri čemur se bode oziralo na to, koliko se proda v dotični gostilni in kako visok je obrtni davek predpisan. — Še večji davek za gostilniško koncesijo je pa sklenil okrajni zastop v Vestprignici. Pobiralo se bo od dovoljenja za gostilno, žganiarno z ozirom na predpisani obrtni davek 2000 do 6000 mark, če pa ni predpisane nobene davka z ozirom na preizkušeno dohodke, se bo vendar zahtevalo 1000 mark davka. Kdor pa prosi samo za prepis gostilniške obrti, plača polovico omenjenega davka. — Občina Reklinghausen je pa dobila sama koncesijo le za dve gostilni. Eno gostilno še zidajo, a drugo občinsko gostilno so že odprli. Gostilno vodi oskrbnik, ki ga plača občina. Razven prostorov za gostilno je še prostor, kjer se prodajajo nealkoholne pijače, velika dvorana za shode, dvorana za predstave, knjižnica, kegljišče, kopališče. S to napravo misli občina vplivati na preuredbo gostiln, zabranjevati pijačevanje in pospeševati zmernostno gibanje.

Slovenska gospodinja.

Kako ti je ravnati s posli.

(Konec.)

Šrambo za različna jedila imej zaklenjeno s tem ne daješ poslom priložnosti biti nepoštenim. Ne pusti, da bi dekleta svojevoljno gospodarila z ostanki jedil, tudi ne z denarjem, katerega daješ revežem.

Kadar pogrešiš kako stvar, ne obdolži precej posla, češ: Ukradel je. Kolikokrat sama kaj založiš in izgubiš. Dobro ime se hitro oskruni, izgubljena čast pa nikdar docela ne povrne.

Če ti posel kaj ubije ali izgubi, le tedaj zahtevaj odškodnino, če se stvar ponavlja ali pa zgodi vsled prevelike, že večkrat grajane površnosti.

Če pošlješ posla s kakim naročilom k drugi osebi, sporoči mu določno kraj in kako naj govori.

Naiboljše je, če ponovi naročilo predno odide. Že mnogokrat je bila nejasnost vzrok nespornimljenju. Časa si mnogo prilaniš, če ne pošiljaš posla vsako uro zdati po to zdati po ono stvar. Koliko potov se da združiti v enega. Mladih deklet ne pošiljaj pozno v noč iz hiše.

Če ima posel navado odgovarjati, ga ti mirno, a odločno zavrni. Ne spuščaj se v dolgovazna besedičenja, najmanj pa še vpricho otrok in drugih poslov. Ako posla mirno in do brotljivo podučiš, bo to vedno bolj koristilo kot vsako vpitje.

Z mirnim, vedno prijaznim nastopom si boš pridobila srca vsih. Dobrih, poštenih poslov ne puščaj od hiše. Radovoljno jim zvišaj

plačo, če vidiš da to zaslužijo. Saj ti pomagajo množiti premoženje, prav v isti meri, kot ti ga slab posel zapravlja. Ni tebi v škodo, če semtertja daš dekl ali pa hlapcu kako desetico od tega, kar si iztržila za prideleke pride lane z njihovo marljivostjo. Dekli, ki ti oskrbuje na primer prašiče, daj pri prodaji ali pa tudi če žival doma zakolješ, majhno darilo, primereno njeni skrbi pri reji. Tako naj tudi hlapec dobi od tega, kar se iztrži za poljske prideleke, primeren dar.

Pred prazniki in o praznikih naj se vsakdanja dela opravijo bolj temeljito kot sicer, na praznik pa naj se dela samo najpotrebnejše. Posel naj se nekoliko spočije, da lahko naredi kaj sam zase bere naj kako koristno knjigo, ali pa naj se drugače pošteno razveseljuje. Ob večjih praznikih ali ob kolini ne pozabi dati tudi poslom kaj boljšega na mizo. Ako bodo videli, da z vso ljubzenijo skrbiš za nje, delali bodo tudi oni z ljubeznijo za te.

Nikdar ne preobloži poslov, zlasti mladih ne, tako z delom, da bi ne imel časa hoditi v cerkev in opraviti drugih verskih dolžnosti. Strogo pazi, da vsi, ki so pod tvojo streho, žive pošteno življenje.

Glej tudi da dobe vsi posli dovolj in pa tečne hrane. Kdor pridno in težko dela, rabi tudi delu primerno hrano. Ako boš skopa, ne bodo obstali v tvoji hiši dobri posli, manj vestni pa si bodo skušali dobiti sami, kar jim boš ti odtrovala — in še več.

Kadar je naporno delo izmučilo posle, dovoli, da kmalu gredo počivat in se okrepcajo za prihodnji dan.

Kadar ti posel zbolji, skrbi zato, da se pokliče zdravnik, ako bi bilo potreba. Ne pusti ga ležati na kakšnem kupu slame, ali v še večji nesnagi; vsak posel mora imeti snažno porteljo, tudi, kadar je zdrav. Ako je bolezen nevarna, bolnika spravi v bolnico, ako pa je upanje, da okreva v par dneh, ne pehaj ga brezsrčno na cesto. Skrbi, da dobi vse potrebno, tudi boljšo hrano; poplačal ti bo vse s hvaležnostjo. Nikdar ne pridobiš posla bolj zase kot tedaj, če vidi, da mu ob času bolezni postrežeš.

Ko bi vsaka gospodinja pametno skrbela za svoje posle, ko bi njih zmožnosti z umnim poučevanjem razvijala in sama s svojo natančnostjo in marljivostjo bila vsem v zgled, poleg tega pa vestno pazila, da se točno izvršujejo vsi njeni ukazi in da se že v kali zatre vsak slaba razvada, potem bi morda ne bilo tolikokrat čuti besede: »Kakšen križ je s posli!«

Za Scott-ovo emulzijo

Izdani denar je vedno dobro naložen, kajti dobro trdno zdravje je več vredno kot bogastva. Scott-ova emulzija vsebuje najboljšo norveško med. ribje olje, ki je sploh mogoče dobiti, in izključno ta kakovost se porabi za napravo Scott-ove emulzije. Izredno postopanje pri izdelovanju Scottovih izdelkov je vseh nad 30 letne izkušnje in študij. Izdelek ima izredno učinkujočo moč in doseže nagle vspehe, koder je treba bolezen ustaviti ali pa premagati vničujoče posledice bolezni. Z navadnim ribjem oljem se daleko ne morejo toliki vspehi doseči in tako zanesljivi, kot s Scott-ovo emulzijo.

Ribič z velikim doršem je poročstvo za pristen Scottov izdelek.

Kdor se sklicuje na naš list in pošlje 75 vin v znamkah, mu pošlje steklenico za poskušnjo 2184

Fron Steinschneider, lekarnar

Dunaj IV., Margaretenstrasse 31/92.

Cena izvorni steklenici 2 K 50 v.
Dobiva se v vseh lekarnah.

Prilodna številka „DOMOLJUBA“
Izide dné 7. februarja 1907.

Loterijsko sročke.

Dunaj,	12 januarja	19	69	33	67	31
Gradec,	12 januarja	10	48	86	44	59
Trst,	19 januarja	24	14	28	23	33
Linc,	19. januarja	43	66	41	82	42

Potniki v Ameriko
Kalen želijo dobro, po ceni in za nestljivo potovanje naj se obrnejo na
Simona Kmetek'a
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Kosovcestrna Pojasnila daje se brezplačno.

Cena od Ljubljane do Noy-Jorka 80 gl.

Vsestransko hvalo in priznanje je dosegel letošnji

Koledar za kmetovalca 1907.

Uredil deželni nadzornik J. Legvart.

II. zelo popolnejši letnik z vsebino:
Kratek opis umne živinoreje; zlata pravila živinoreji, krmljenje goveje živine in prašičev.

Prašičjereja, mlekarnstvo, preiskovanje mleka, boleznii mleka. Obdelovanje travnikov, naprava in osuševanje travnikov, umetna in naravna gnojila. Sadjereja, naprava sadovnjaka. Vinoreja, priprava dobrega vina. Kmet. zakoni. Hmeljarstvo. Preračunjenje v kile, orale in hektarje Koledar, sejmi in še mnogo drugega.

Večan je letos v posebno močno platno. Cena s pošto K 1-80, in se naroča pri **Ivanu Bonaču v Ljubljani.**

Vsled prihranitve dragega povzeta je naj znesek naprej dopošlje. 37 2

Noben vesten gospodar naj ne bo brez tega potrebnega koledarja.

Vljudno se priporoča
trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg šte. 10.

Velika zaloga. — Solidno blago. — Zmerne cene. . .

2178 52 18

Semenska trgovina

odlikovana in edina na Kranjskem strokovno urejena, ki ima nad 460 vrst najboljših poljskih **zelenjadnih in cvetličnih semen**, za katerih kakovost se jamči.

Ravno tu se izdelujejo sveži ter suhi **venci in šopki s trakovi in napisi**, in se dobe mnogovrstne **cvetlice v loncih**, kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti po prav nizkih cenah.

Cenik za leto 1907 se dobi brezplačno
Za obilna naročila se priporoča velespoštovanjem 2920 10 5

Alojzij Korsika, Ljubljana.

**+ Vsi na žer-
vih lodcu ali žer-
pjo je**
Dunajske želodčne
odvajalne kapljice
stalne po 10 v n. 6 skrajnjic K 3.60.
Dobro se le po privezju ali denar
naprej v **Orlovi lekarni**
Ljubljana (t. svojo odlo nasled.)
poleg čevljarak. mostu
Žilavska ul. ca.
2-829 +

Zaloga bališč za neveste.

Priporočljiva trgovina!

Najbolje in najceneje se kupi blago v veliki izbiri za ženske in moške obleke pri občeznani domači trgovini

Češnik & Milavec
(pri Češniku)

Lingarjeve ul. Ljubljana Špitalske ul.

Velika zaloga najnovejšega sukna, štofa kamgrna, hlačevine za moške obleke, za ženske obleke najnovejše modno, volneno blago v vseh barvah, perilni kambrik, saten. kotenina, pisana in bela, platno in mnogo drugega. 313 26 26

Zaloga bališč za neveste.

Samo 6 dni Havre New-York

Francoska prekomorska družba.
Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek.
Vozne liste in pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna Ljubljana,
Dunajska cesta št. 18, nasproti znane
gostilne pri „Figovcu“. 2984 18 5

Pozor, kmetice in dekleta!
V naši lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrežilo se mi je, iznajti najboljši sredstvo za rast las, to je Kapilol št. 11. Ista deluje, da postane lasje gosti dolgi in odstranjuje prhljaj / luske na glavi. Cena (franko na vsak pošto) je: 1 lončič 3 K 6 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka običajna naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Juršič, lekarnar, Pakra št. 65, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali v poštnim povzetjem 2643 10-10

**Kupujte
narodni kolek!**

Zahvala.

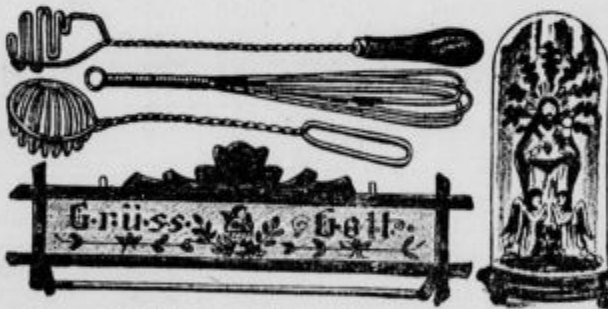
Za sočutje tolažbo, obiske in sakoršno pomoč med boleznijo in pri pogrebu našega ljubljenežega sina, oziroma brata

† **Jožeta Zevnik**

se zahvalimo pred vsem častiti duhovščini v Cerkljah, potem uradnikom, sosed m, družicam in slednjic vsem znancem. 176

V Cerkljah pri Krškem 21. jan. 1907.

Rodbina Zevnik.

Svete podobe v stekle-
nem poklopu 15 cm vi-
sokje prekrasne 25 kr.

dobiva se tudi blago po višji cenil. Razpošiljam te cenike na zahtevanju postane gotovo moj odjemalec. 2236 17

Izvozna hiša Hermann Auer, Dunaj, IX./2. Nussdorferstr. 3.—X. (krščanska tvrška)

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19

v Ljubljani

Dunajska cesta 19

v Medjatovi hiši v pritličju

zavaruie

1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke;
2. proti prelomom zvonov, in
3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

2962 12 2

Edina domača slovenska zavarovalnica! Svoji k svojim!

Herbabny-jev podfosfornokisli

apneno-železni sirup.

Ta je že 37 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izobno sred-tvo za tvoritev krvi in kosti. Od-tranjuje slez, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 2.50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“, DUNAJ, VII.1, Kaiserstrasse 73.75.**

V zal-gi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Belinaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Raki. Nov. mestu, Sovodnju, St. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovcu in Vošperku.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

Prisno samo z traven navedeno znamko.

Prod ponarejanjem se strati.

Herbabny-jev okrepljeni

Sarsaparilla-sirup.

Je že 32 let uveden in najboljšo preizkušen. — Izvrstno odvajalno sredstvo. — Od-tranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri.

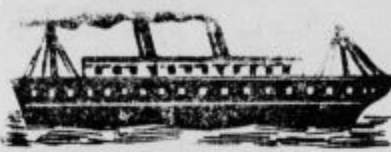
Cena steklenici K 1.70, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2720 14-7

Združene tovarne za volnino prodajajo letos zopet izključno po meni okroglo 4000 kom. takozvanih vojaških kočev za konje

za ceno le glid 2-20 komad in glid 4-20 za par parov franko na dom naravnost na lastnike koni. Ti debeli trajno trpežni koci so topli kot kožuhovina, temno-rivi, okolu 150/200 cm veliki, torej lahko pokrijejo celega konja. — Različno pisana naročila, ki se izvirše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na Steiner-jevo komisijsko razpošiljnico združenih tovarn za koce, Dunaj II., Taborstrasse 27 g. — Za neugajajoče se zavežem vrniti naprej poslani denar. 2125 12

Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od: vitez pl. Czarkowski, oskrbnitvo graščine Labers pl. Stephanowicz, velenosestnik Csendlak, baron Kollersperg, Kaltschmidsko graščinsko oskrbnitvo, Klaudy pl. Poric, veleč župnik Kogl Pinocz, veleč župnik Raniowski v Stanislawcziku, veleč župnik Popescu Dzemic Krommer, posestnik v Lichtnu in mnogi drugi.

„Kunard Line“ Trst-New-York je najpripravnjša, najcenejša in najboljša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, ker ted ni dolgotrajna mučne vožnje po raznih železnicah, nobenega preobnavanja ne preobnavanja in sploh nobenih postranskih stroškov mej potjo. Parniki so prostorni, va-ni, srčni in snažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pajsenila daje in karte prodaja glavni zastopnik 5004 38

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo. Edino pristen je 85 3

Thierry-jev balzam
z zeleno znamko „redovnica“.
Cena 12 malbnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo
proti vsem že tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 7 lončka K 3.60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se nastavljaj: na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Allein echter Balsam aus der Schütz-Mark-Handel.
A. Thierry in Pregrada Bročura s ti-očli originalnih pisem gratis in bei beliebig-Quantum, franko V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah.

Na grajščini Dol pri Ljubljani se sprejme pošten in marljiv 143 3-2

oskrbnik,

ki naj bi bil več vrtinarstvu. Plača po dogovoru. Ponudbe s spričevali sprejema FRAN FAJDIGA v Sodražici.

Kašelj, katar, obolenja, bolečine v prsih, sleze, potenje, grgranje, so večkrat predznaki najnevarnejšega sovražnika našega zdravja, grozovite

tuberkuloze!

Zlo se mora zatreti v kali, in ako se je že vselilo, je treba tem večjega truda, da se je premaga in v to svrhu služi na angl. razstavi z zlato svetlino in častno diplomo odlikovani, od mnogih zdravnikov priporočeni 315 40-11

Halapi-jev TUBERIN

ki tuberkulozo v resnici premaga, odpravi kašelj, omiljuje bljuvanje krvi, razredčuje slez. — Kdor se hoče osvoboditi tega zla, ali se ga obraniti, naj rabi in naroči eno vzorčno stekl. za 3 K, ali eno veliko stekl. za K 5.—.

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: **Lekar. pri apostolu** Budimpešta Josefiring 64/46.

Krasne nove begonije
Navadne à 20 vin., 50 kom. 5 K.
Zvite cvet do 16 cm premera v 7 barvah, krasna novost à 40 v, 50 kom. 10 K. Z g. stimi pokončnimi cveti, ki jih je le težko ločiti od vrtnic in kamelij, rdeče, roza, rumen oranje, bakrene in bele barve po 30 vin., 50 komad. 7 K 50 v.

Izbrane, le najlepše cvetke, kot tudi te z belo ali r. meno sred. no., navadne in dvojne, mar-gaste in progaste, kakor tudi bradate, napolnjene, narezane, „Ber-tini“ (begonije liki tulipe), „Suza“ (podob. vrtnici Mar. Neli) lid. à 60 v. Nove lilije, krasne gljokstnice, vijoljave in rum. gladiole, arun (cveto po zimi brez vode in zemlje) kane, progaste, rože (cveto tudi po zimi à 50 v.) ceno i. Zahtevatje ilustr. cenik zastoj! Ne zmrzne! Sedaj najboljši čas za sajenje 168 5-1

Jos Suza v Post-n-reinu. Črā. o.

Ali že veste?
Naroči se lahko tudi sama
sebitna izdaja „Slovenca“
Stane le 7 K na leto

Sirolin

Povečuje slast do jedi in teže telesa, odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja, močno potenje. 2209 D 44-27

Priporočajo vsak dan pri pljučnih boleznih, katarih oslovskega kašlja, škrofulozi, Influenci

mногоštevilni profesorji in zdravniki.

F. Hoffmann - La Roche & Co.,
Basel (Švicia).

„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom po 4 K steklenica.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, prosimo zahtevajte vedno: izvirni zavitek „Roche“

Jeden vinar

na dan žrtvujte za prašiča za pristno klajno vapno

s znamko „Hospodar“ in razvesele Vas v kratkem sijajni uspehi, ki jih dosežete. Svetujemo: Kdor še ni poskusil klajnega vapna, naj si naroči najprej 5 kg, — kdor pa ve, kaj znači klajno vapno, naj naroči skupno 25 ali 50 kg naenkrat, ker prihrani mnogo na poštnini. 174 l

Cene:

100 kg nefranko K 22.—, 25 kg nefranko K 6.— 50 kg K 11.25, po povzetju 5 kg za poskušnjo K 2.—, 5 kg franko K 2.40 naprej plačano.

Naročila naj se naslavljajo:

Velkozavod Društvo „Hospodar“
Milotice n. Bečvou, Morava.

Izdelane postelje

Izdelane postelje iz rdečega posteljnega lina! Prav dobrozapolneno. Pernica ali blazina, 180 cm dolga 116 cm široka K 10.—, K 12.—, K 15.— in K 18.— 2 metra dolga, 140 cm široka K 14.—, K 16.—, K 18.—, K 21.— Zglavnik 80 cm dolg. K 21.— Zglavnik 80 cm dolg. in cm širok K 3.—, K 3.50 in K 4.50 in K 5.50. Izdelujemo tudi po kakršnikoli drugi meri. 3-delni modroci iz žime za 1 posteljo K 27.—, boljši K 33.— Pošilja se poštnino prosto po povzetju od K 10.— naprej. Zamenja ali naraj se vzame proti povrnitvi potnih stroškov. 6.— Benedikt Sachscl, Lobes 910 pri Piznu na Češkem. 2499

Pozor, kmetje in fantje! V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, zasnova iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhljaja (luskin) na glavi, to je **Kapilor št. 1.** Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v 2 lončiča 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Jurišič, lekarnar v Pakracu št. 65. Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem. 2643 10—10

Leposlovni mesečnik

„Dom in Svet“
stane za celo leto K 9.—, Naroča se v Ljubljani.

„ČAS“

znanstvena revija, izhaja 10 krat v letu in stane po 5 K na leto. Naročnino prejema upravnništvo v Ljubljani.

Ne kupite nobene ure

dokler niste prejeli mojega velikega cenika!

gld. 1.50 gld. 3.50

nikel. Beskopf ure	gl. 1.50
Goldin	3.—
srebrna	5.—
z dvojnimi pokrovom	4.—
z 3 strel.	5.—
plask. i kleno ure	3.50
amer. Golddouble	5.—
prave Roskopf-patent	3.50
prave „Omega“	9.50
srebr. oklepne vorilice	1.—
14karatne zlate ure	8.50
14karatne zlate verif.	10.—
14karatni zlati prestani	2.—
stenske ure od	3.80
z bitjem liki zvona	4.50
z gošbo	6.—
z kuhavico	2.50
kuhinjske ure	1.20
badilke	1.20
ponoštne tele	1.50
z dvojnimi zvonom	1.75
badilke z bitjem in zvonenjem liki zvona	2.50

Triletno pismo jamstvo, za neprimerno donar nazaj. Razpolni s povzetjem.

Maks Böhnel

2.48 urar 20—15
Dunal, VI., Margarethenstr. 27 (v lastni hiši)
Zahtevajte moj cenik z 2000 slikami zastoj in poštnino prosto.

Najboljše domače krepčilo za želodec

(katero tudi gospodje zdravniki radi vživajo) je

rastlinski liker „FLORIAN“

od rastlinske destilacije „Florian“ v Ljubljani.

Dobi se pri vseh boljših trgovcih. Varujte se, da ne bodete prevarjeni s kakim drugim, slabim izdelkom! Pristno jesamo blago pod imenom

„Florian“ iz Ljubljane!

Za 5 vinarjev

si more vsak preskrbeti prednosti pri nakupu blaga za obleko, kakoržih sicer ni dobiti, kdor prsi po dopisnici za vposlatev vzorcev pri **veliki trgovini bratje Lechner v Gradcu**, železna hiša. To ne stane nič, na izbero pa ima vsak najmoernejše blago za damske obleke črno in barvano perilno blago, posteljnino, oksford, loden, sukno, vse vrste platno z perilo in posteljno opravo, in mnogo drugih predmetov, poleg cenika o vseh vrstah perila i. t. d. — Zložno si more vsak doma izbrati in potem kar najceneje izvršiti najboljši nakup. Mnogo hiš naroča že celo vrsto let vse svoje potreščine le od tam, ker so se prepričali, da ima ta strogo reelna trgovina pred očmi edino zadovoljnost svojih odjemalcev.

2126 18—16

Kislo zelje, 100 kg bto. K 10.—, petršilj, čebulja, kumare itd. po povzetju ponudi Ant. Linek v Znojmu. Cenik na zahtevo. 2701

„Slava Mariji“

ob tristoletnici Marijine družbe se še vedno dobi v „Katol. bukvarni“ v Ljubljani po 40 v. izvod

Deeringovi stroji za žetev

vsem naprej!

Počakajte z nakupom dokler ne dojde naša ponudba. Reflektantje naj se obrnejo na **Robert & Co., Dunaj, VIII/I Länggasse 46.** 167 2-1

Izdelovanje vseh predmetov za zdravilstvo, posebno 2290 5

kilnih pasov (bruh) pasov

za moške, ženske in otroke natančno po meri.

Pri poštnih naročilih se mora naznaniti, ali je kila na desni ali levi ali pa na obeh straneh in oje velikost.

Za gg. zdravniko **velika zaloga kirurg. in medic. instrumentov in aparatov, karkuk-predmetov, elastičnih nogavice itd., izdelovanje modernee.**

K. PIOTROWSKI, Sv. Petra cesta
Levčeva hjša št. 32, Ljubljana.

Ceno češko perje!

1 kg novega, sivlega, skubnena gosjega perja K 2.—, boljsega K 2.40; 1 kg belega, jako mehkega, skubljenega K 3.00, K 5.—; 1 kg prav finega, snežno-belega, skubljenega K 6.40, K 8.—. Pri naročilu 5 kg franko.

Izgotovljene postelje, zadostno napolnjene, iz nemenkastega nankinga, 1 pernica 170 cm dolga, 116 cm široka, z lepim puhastim račjim perjem K 10.—, s finim polpuhom K 12.—, K 14.—, z najljepšim sivim puhom K 16.—, 1 vzglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok K 2.80, K 4.—. Pošilja po povzetju od K 10.— dalje franko.

Zamena dovoljena. 142 2

S. BENISCH, Dešenice 71, Češko.

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,

Dunajska cesta 13a, poleg Figovca

se pripravča prečastiti duhovščini in p.n. slavni občini-u za napravu cerkvenih oknov z umetnim steklarstvom ali slikane na steklo, stavebnih del, napravu okvirnov, itd. itd. — Ima tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje gostin in zabavnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. — Nariši, ceniki in proračuni na zahtevo zastoj, mnoga spričevanja za dovršena dela so cenjenim odjemalcem v ogled na razpolgo. 1804 52—25